СВОБОДА
LIBERTY

Часопись для руского народа въ Америцѣ и органъ „Руского Народного Союза“.

Рôкъ XIII. Скрентонъ, Па., Четверъ 2-го Марта, 1905. Число 9. — Vol. XIII. Scranton, Pa., Thursday, March 2, 1905. No. 9.

Важне
для всѣхъ братствъ и вôддѣлôвъ Р. Н. Союза.

1) Звертаю увагу всѣмъ братствамъ и вôддѣламъ, що при принятю новыхъ кандидатôвъ до орґанiзацiи Р. Н. Союза мѣсцевй секретарѣ мають уважати на точне, докладне и справедливе выповнене деклярацiй нового кандидата або кандидатки— зъ власноручнымъ пôдписомъ его имени. Єсли кандидатъ неписьменный, мусить свое имя означити знакомъ св. креста въ присутности свѣдкôвъ.

2) Всѣ члены Р. Н. Союза суть обовязанй заплатити 25 центôвъ на желѣзный фондъ за мѣсяць Децемберъ 1904 р., въ протягу трохъ мѣсяцѣвъ, почавши вôдъ мѣсяця Децембра 1904, єсли уважають себе дальшими членами и хотять користати зъ правъ Р. Н. Союза. Се есть ухвала Головнои Конвенцiи въ Shamokin, Pa., а члены Союза не мають права противитись жаднôй ухвалѣ Головнои Конвенцiи, котра є найвысшою властiю орґанiзацiи. Длятого роблю увагу всѣмъ членамъ и членкинямъ Р. Н. Союза, щобы нерозважно и самовôльно не наражались на страты правъ Р. Н. Союза на выпадокъ смерти подôбныхъ членôвъ.

Вôдъ Головного Уряду Р. Н. Союза.
Дано въ Jersey City, N. J., 23 Сѣчня, 1905.
Константинъ Кирчôвъ, головный предсѣдатель Р. Н. С.

НОВИНКИ.

— ВЪ Бiрмiнґгамъ, Ала., въ наслѣдокъ експльозiи ґазôвъ въ пôдземнôй копальнѣ наступило велике стрясене и всѣ входы до копальнѣ зôстали засипанй. Въ тôй часъ працювало пôдъ землею 116 робôтникôвъ. Велике число робôтникôвъ взялось сейчасъ до ратунку, але робота йшла поволи. На вѣсть о катастрофѣ поприбѣгали жѣнки и дѣти на мѣсце нещастя и середъ плачу и зойку благали о ратунокъ для засипаныхъ мужѣвъ и батькôвъ. Спроваджено також лѣкарѣвъ, щобы дали першу помôчь нещаснымъ. Але лѣкарѣвъ тутъ не треба було, лишь робучихъ рукъ, щобы робили отворы до пôдземя свобôдными. Въ наслѣдокъ великого стрясеня зôстали правдоподôбно вентиляторы ушкодженй, а черезъ се смерть робôтникôвъ засипаныхъ неминуча. По цѣлоденнôмъ копаню, дотерли остаточно до середины, и доси вытягнули зъ вôдтамъ 33 робôтникôвъ. Всѣ були неживй, декотрй еще теплй, якъ запевнювали лѣкарѣ, померли не больше якъ передъ пятьма хвилями, а бôльшôсть була на уголь спалена. Середъ жѣнокъ и дѣтей страшный крикъ и плачъ. Однй пôзнають въ трупахъ свою родину, другй мають надѣю що ихъ батько чи мужъ жие, що его вытягнуть зъ ямы живымъ. Помѣжъ знайдеными трупами було 18 бѣлыхъ, прочй мурины. Здаєть ся, що всѣ 116 робôтникôвъ, котрй зôстали засипанй, знайшли смерть пôдъ землею.

— ВЪ Рiчмондъ, Ва., въ келiи одного вязня знайдено приладъ до роблення грошей. Вже вôдъ довшого часу выходили зъ вязницѣ пôдробленй грошѣ 5 и 10 центовй, але нѣхто навѣть не припускавъ, щобы ихъ выроблювано въ вязницѣ. Машинка є дуже простои конструкцiи, а грошѣ выроблювано зъ бляхи. Выписки на грошахъ були зовсѣмъ вѣрнй, пôзнати ихъ можна було лишь по звуцѣ и тягарѣ.

— ВЪ Ню Йорку померъ на затовщене серца 24 лѣтный молодець, котрый важивъ 425 фунтôвъ.

— ВЪ Бруклинѣ, Н. Й., залюбивъ ся молодый Италiянець въ сестру свого товариша и часто заходивъ до неи до дому. Се не подобалось еѣ братови и вôнъ заборонивъ вступу до хаты товаришови. Однакъ залюбленый не зважавъ на нѣякй перешкоды и знова зайшовъ до любки. Тутъ однакъ стрѣтивъ товариша, котрый завôзвавъ його, абы сейчасъ забравъ ся зъ вôдси. А коли сей не хотѣвъ вôддалити ся, розлюченый братъ вытягнувъ револьверъ и три разы стрѣливъ до любка своеи сестры. Смертельно раненый въ дорозѣ до шпиталю померъ, а убiйцю арештувала полiцiя.

— ВЪ Оссiнiнгъ, Н. Й. згинуло на електричнôмъ стôльци двохъ людей засудженыхъ на смерть минувшого року. Оденъ зъ нихъ, Франкъ Рiмiерi, замордувавъ пôдчасъ суперечки свого товариша. На електричный столець йшовъ зъ хрестомъ въ рукахъ, супроводженый двома священиками. Другiй, Кенiґъ, замордувавъ свою жѣнку, зъ котрою живъ на вѣру а вôдтакъ хотѣвъ собѣ вôдобрати жите и завдавъ собѣ кôлька ранъ штилетомъ. На смерть йшовъ свобôдно и спокôйно, просивъ лишь скоро зъ нимъ покôнчити, а по смерти спалити тѣло.

— УЧИТЕЛЬСКIЙ курсъ въ Винипегу, Канада, заснованый консерватистами, отворено 16 лютого 1905. Курсъ сей складаєсь зъ низшого и высшого, зъ котрыхъ кождый треває 10 мѣсяцѣвъ. На низшiй курсъ принято 22 Русинôвъ а на высшiй 10. Всѣ они достають мешкане и харчь въ школѣ. Языкъ рускiй, всесвѣтну исторiю, педагогiку, исторiю натуральну, фiзику и господарку выкладає п. Я. Макогôнъ, языкъ англiйскiй и математику выкладає въ заступствѣ п. Ч. Каменьскiй.

— ВЪ Торонто, Онтарiо, Канада, выхрестила ся одна Жидôвочка, котра недавно прiѣхала зъ Галичины, до свого парубка, зъ котрымъ довшiй часъ еще въ Галичинѣ любила ся. По недовгôмъ часѣ, якъ вона прiѣхала до него, вôнъ сказавъ, що єсли выхрестить ся, то возьме еѣ за жѣнку. И по правдѣ вона ся выхрестила и вôнъ зъ нею оженивъ ся. Хотяй еѣ Жиды проклинали и грозили еѣ смертiю, але нѣчого еѣ не зробили.

— ВЪ Бломфiлдъ, Н. Дж. молода жѣнка строѣла ґазомъ двое своихъ дѣтей, а вôдтакъ хотѣла вôдобрати собѣ въ той самый спосôбъ жите. Однакъ еѣ вôдратовали. Лѣкарѣ були тои гадки, що она сповнила се убiйство съ божеволя, однакъ жѣнка та рѣшучо тому заперечила, немовби она зробила се по дурному, бо она добре обдумала, заки взяла ся до того дѣла. Вже передъ трома днями хотѣла она строѣти дѣти ґазомъ, але коли побачила, що они мучать ся, заразъ вынесла ихъ на свѣжiй воздухъ и они вôджили. Доперва вчера, коли дѣти заснули, она дала имъ вдихувати ґазъ, и они вже бôльше не збудились. Єй лише дуже жаль, що она не згинула вразъ зô своими дѣтьми.

— НЕДАЛЕКО Джерзи Сити, Н. Дж. одна учителька входячи до школьного клясы, похознула ся и упала въ задъ на голову. Дѣти пôднесли еѣ чимъ скорше на ноги, але въ тôй хвилѣ стратила она зôръ, котрого доси еще не вôдзыскала. Лѣкарѣ не мають надѣѣ привернути еѣ зôръ.

— ВЪ Ню Йорку, при 128 улици напавъ передъ кôлькома днями якiйсь злочинець на прохожу жѣнку, и здерь еѣ зô шiѣ брошку зъ дiямантомъ. Полiцiя довшiй часъ за нимъ слѣдила, але нѣгде не могла його знайти. Доперва въ три дни по тôмъ выпадку, достає полiцiя анонiмный листъ, що злодѣй пробуває въ однôй каменицѣ на 138 улицѣ. Полiцiя и тайнй детективы обступили дôмъ, и доперва на другiй день выйшовъ злодѣй зô своеи криѣвки и впавъ въ руки полiцiи. Сейчасъ перешукано его помешкане. Тамъ знайдено куферь зъ рôжными дорогоцѣнностями и зъ подвôйнымъ дномъ. На другôмъ днѣ були рôжнй знаряды до перетоплюваня золота и два фунты динамiту. Злочинця замкнено.

— ПОМѢЖЬ Файрлянъ а Джерзи Сити выскочивъ зô шинъ потягъ и пять вагонôвъ вразъ зъ 244 пасажирами злетѣли зъ высоты 12 стôпъ на долину. Одна дѣвчина забита, а 71 осôбъ меньше або бôльше раненыхъ.

— НА рускiй театръ у Львовѣ зôбрано въ мѣсяцю сѣчню 5.316 коронъ. Загаломъ зôбрано дотеперь 131.320 коронъ.

— ДУЖЕ цѣкаву статистику подає анґлiйске бюро роботы, про зарôбки тамошныхъ рôльныхъ робôтникôвъ. Платня рôльныхъ робôтникôвъ побольшилась тамъ вôдъ року 1898 о 6 процентъ, и пересѣчно заробляе тамъ робôтникъ лише $3.94 тыжнево. Не всюда, платня є однакова. Въ захôднôй Ирляндiи, примѣромъ, платять робôтникови пересѣчно $2.40. Въ загалѣ положене земельныхъ робôтникôвъ въ Ирляндiи є найгôрше. Найлѣпше заробляють рôльнй робôтники въ промысловыхъ центрахъ Анґлiи, Шкоцiи и Валiи. Тамъ платня ихъ доходить до $5.32 тыжнево. Въ чисто рôльничихъ округахъ тихъ краѣвъ заробляють 3.48 тыжнево. Притôмъ треба зазначити, що удержане родины зложеной зъ 6 душъ коштує тыжнево въ Анґлiи $3.24 въ Шкоцiи $3.64 а въ Ирляндiи $2.50. До того не вчислено помешканя, убраня, опалу, тютюну и напиткôвъ. Картофля є головною поживою у цѣлôй Анґлiи. Зъ мяса найбôльше ѣдять солонину и свинину. Ось такй вôдносины середъ рôльныхъ робôтникôвъ въ Анґлiи. Безперечно що незавиднй и лихй, але порôвнаймо ихъ зъ вôдносинами галицкихъ робôтникôвъ, а що тогдѣ скажемо?

— ВЪ Ню Гейвенъ, Конн. заносить ся на великiй страйкъ палячôвъ зелѣзничихъ. За страйкомъ голосовало пять разôвъ больше робôтникôвъ, чимъ проти страйку. Зарядъ зелѣзницѣ знайшовъ ся въ великôмъ клопотѣ, бо рухъ зелѣзницѣ не може бути застановленый, треба отже вволити бажаня робôтникôвъ, але тутъ поспѣшили студенты зъ унiверситету Єйль зô своими услугами, що они заступлять мѣсце страйкуючихъ. Се вже не першiй выпадокъ, що студенты унiверситету въ Америцѣ суть страйколомами. Тутъ псови на чоботы идея, тутъ лишь бизнесъ. Такъ робить унiверситетска молодѣжь американьска, а возьмѣмъ мы на увагу, кôлько то нашихъ студентôвъ въ Галичинѣ за страйкъ було арештованыхъ, а що передъ тѣмъ и теперь роблять студенты въ Росiи?

— КОЛО Ню Йорку напали два замаскованй опришки на прохожого купця; оденъ зъ нихъ приложивъ йому до устъ захльороформовану хустину, и повалили його на землю. Коли купець прийшовъ до себе, завважавъ бракъ [золотого годинника зъ ланцушкомъ вартости $150 и всеи готôвки, яку мавъ при собѣ. Повѣдомлена о нападѣ полiцiя слѣдить за злочинцемъ.

— ВЪ Ютицѣ, Н. Й. побила учителька въ школѣ дѣвчинку. Коли дѣвчинка зъ плачомъ прийшла до дому и о всѣмъ розповѣла, батько сейчасъ зажадавъ арештованя учительки, що и стало ся. Учителька є оскаржена о нападъ въ першôмъ степени.

— ВЪ Бруклинѣ, Н. Й. въ бѣлый день напали на улици 8 драбôвъ на прохожого молодого чоловѣка и пôдъ загрозою смерти зажадали вôдъ него нового верхнього сурдута. Сурдутъ той спродали за $1.00 якомусь муринови. Повѣдомлена о выпадку полiцiя арештувала всѣхъ вôсьмохъ волокитôвъ.

— ПРИ послѣднихъ выборахъ до угорского сойму выйшли два Русины: О. Михайло Балогъ зъ Вôлового въ Мармароскôмъ комiтатѣ и О. Михайло Артимъ, парохъ Бехерова, шарискогo комiтату. Оба належать до сторонництва Андрашого (лiбералы, котрй вôдступили вôдъ правительственнои партiи). Въ Мукачевѣ выйшовъ посолъ Барта, Кошутовець, прихильный Русинамъ.

— „ДѢЛО“ доносить, що о. Платонидъ Фiлясъ по[вернувъ] дня 7 с. м. зъ Канады, де бувъ два роки на[с]тоятелемъ духовнои мiсiи рускои церкви, и обнявъ становище провiнцiяла чи[ну] на св. В. В.

— ПОНАДЪ хату нашого предсѣдателя рускои церкви въ Микиспортъ, Па., М. Грацона перелетѣвъ бузько и принѣсъ ему хорошу дѣвчинку, котра при крещенiи отримала имя „Ольга“. Дай Господи, щобы новонароджена ховала ся въ здоровю и росла на потѣху родичамъ, а на славу Украины Руси.

Другъ.

— ВЕЛИКIЙ огонь навѣстивъ минувшого тыжня мѣсто Елмайру, Н. Й. Шкода выносить около 100 тысячъ долярôвъ.

Мультатулі.

Японьскій камѣнярь.

(Казка).

Переклавъ *Ярославъ Весоловскій.*

Живъ колись чоловѣкъ, що изъ скель вытѣсувавъ камѣне. Його праця була безмежно важка, трудъ великій, але платня була дуже мала; изъ сеи причины бувъ вôнъ невдоволеный. Часто зôтхавъ, а разъ одинъ навѣть заплакавъ:

,,Ехъ, якбы я бувъ богачемъ та мôгъ спочати на ,,баляг балегъ"*) изъ опоною изъ червоного шовку!"

Нечайно явивъ ся изъ неба ангелъ и сказавъ: ,,Нехай стане ся пôсля твойого бажаня."

И забогатѣвъ. Спочивавъ на ,,баляг балегъ" изъ опоною зъ червоного шовку.

Саме туды проѣздивъ король изъ почотомъ лицарѣвъ бѣля своеи колясы. Слуги держали надъ головою короля золотый ,,пайонґъ".**)

Якъ богатый чоловѣкъ се побачивъ, ставъ завидувати, чомъ се надъ його головою не держать золотого ,,пайонґу" и бувъ невдоволеный.

Зôтхнувъ тай промовивъ: ,,Хотѣвъ бы я стати королемъ."

Въ ту мить появивъ ся зъ неба ангелъ и сказавъ: ,,Нехай стане ся пôсля твойого бажаня."

Такъ ставъ давный камѣнярь королемъ; передъ и за його возомъ ѣхали лицарѣ, а надъ його головою держали золотый ,,пайонґъ."

Сонце свѣтило ясно, а його жаркû промѣнѣ палили землю такъ, що всюды повяли травы.

Король ставъ нарѣкати, що сонце обпалило йому тварь, та що мае надъ нимъ власть. Проте не бувъ вдоволеный.

Зôтхнувъ зновь и закликавъ: ,,Хотѣвъ бы я стати сонцемъ!"

Въ ту мить появивъ ся зъ небесъ ангелъ и сказавъ: ,,Нехай стане ся пôсля твойого бажаня!"

Король ставъ сонцемъ. На всѣ усюды высилавъ свое промѣне и въ долину и въ гору; на право и на лѣво. Паливъ земельну траву, обпалювавъ облича князѣвъ, що жили на земли.

Та мѣжь нимъ а землею станула хмара, а вôдъ неи соняшне промѣне вôдбивало ся.

Розгнѣвавъ ся, що знова стрѣтивъ ся изъ опоромъ и нарѣкавъ, що хмара могутнѣйша вôдъ него и знову бувъ невдоволеный.

Хотѣвъ бути хмарою, що мала таку силу.

И знову прилинувъ изъ небесъ ангелъ и промовивъ: ,,Нехай стане ся пôсля твойого бажаня!"

Отже зробивъ ся хмарою, станувъ мѣжь сонцемъ а землею, поглощувавъ сонѣшне промѣне, а трава знову позеленѣла. Хмара посилала на землю дощь у великихъ краплинахъ, рѣки зôбрали, гудѣли потоки. Надмѣръ воды понѣвечивъ велику скôлькôсть пôль, та одна крапля впала на скалу, що не хотѣла помякнути. Спала зъ неѣ вôдтакъ струями, але скала не змякала.

Розгнѣвавъ ся, що скала не змякла помимо силы и знову бувъ невдоволеный.

Закликавъ: ,,Отже скала могутнѣйша вôдъ мене! Хочу бути скалою!"

Знову прийшовъ ангелъ изъ неба и сказавъ: ,,Нехай стане ся пôсля твойого бажаня!"

Перемѣнивъ ся въ скалу, ставъ неповорушно, якъ свѣтило сонце, не рушавъ ся й тодѣ, якъ ишовъ дощь.

До скалы прийшовъ чоловѣкъ изъ джаґаномъ, острымъ долотомъ и важкимъ молотомъ и ставъ лупати изъ скалы камѣне.

А скала мовила: ,,Щожь се? Той чоловѣкъ мае надô мною перевагу и лупить изъ мене камѣне." И знову бувъ невдоволеный.

Тожь закликавъ: ,,Я слабшій чимъ вôнъ, хотѣвбымъ бути тымъ чоловѣкомъ."

Изъ небесъ знову зôступивъ ангелъ и сказавъ: ,,Нехай стане ся пôсля твого бажаня!"

И знову ставъ камѣняремъ. Вôдлуплювавъ камѣнû вôдломы изъ скалы. Була се важка праця тай заробокъ бувъ невеличкій, але чоловѣкъ... бувъ вдоволеный.

Зъ ,,Буковины".

*) Баляг-балегъ — сходнû ношѣ похожû на лôжко.
**) Пайонґъ — парасоль, ознака знаменитого роду.

Заяць зъ Інубы.

(Японьска народна казка.)

Було колись вôсѣмдесять и оденъ братôвъ, що були князями въ краю. Они дуже завидували оденъ другому, бо кождый зъ нихъ хотѣвъ королемъ бути и панувати надъ другими та й въ цѣлôмъ краю, а до того ще й всѣ залюбили ся въ однôй и тôй самôй княгини. А то була, якъ може знаете, княгиня Якамі зъ Інубы. Наконець згодили ся всѣ на те, що пôдуть разомъ до Інубы и тамъ будуть по черзѣ пробувати, котрого княгиня зъ нихъ собѣ выбере. Але хочь вôсѣмдесять зъ тыхъ братôвъ и заздростили оденъ другому, то все-таки всѣ разомъ въ тôмъ годили ся зъ собою, що ненавидѣли вôсѣмдесять першого, котрый бувъ добрый и лагôдный и не любивъ ихъ задля ихъ лютости и сварливости.

Коли выбрали ся въ дорогу, наклали на бѣдного наймолодшого брата свои рѣчи та казали ему ити за собою, мовь бы вôнъ бувъ ихъ слугою, а то прецѣ бувъ ихъ рôдный братъ и такій самый князь якъ и они самû.

Коли они такъ ишли, прійшли тихъ вôсѣмдесять князѣвъ до рога Кета; тамъ застали якогось бѣдного заяця, котрому хтось стягнувъ цѣлый его кожушокъ и вôнъ лежавъ тутъ дуже хорый и нужденный. Тыхъ вôсѣмдесять князѣвъ сказали до заяця: Мы тобѣ порадимо, що робити. Иди та скупай ся въ морскôй водѣ, вôдтакъ положи ся де на горбѣ, щобы вѣтеръ тебе обсушивъ. Тодѣ тобѣ, такъ мы тобѣ обѣцюемо, вôдросте знову твôй кожушокъ. Бѣдный заяць повѣривъ имъ, пôшовъ и скупавъ ся въ мори а вôдтакъ положивъ ся на сонци, щобы вѣтеръ его обсушивъ. Але коли солона вода на нѣмъ обôсхла, шкôра на нѣмъ всюды попукала, що єго страшно болѣло и вôнъ ажь кричавъ зъ болю та ще гôрше бувъ хорый якъ перед тымъ.

Але вôсѣмдесять и першій братъ приоставъ ся бувъ далеко поза тамтыми другими, бо вôнъ нѣсъ ихъ рѣчи; та наконець прійшовъ и вôнъ на горбъ, ажь угинаючись пôдъ своимъ тягаромъ. Коли побачивъ заяця, спитавъ єго:

,,Чого ты тутъ лежишь и кричишь?"

,,Мôй любый — вôдповѣвъ єму заяць — зажди хвилинку а я розкажу тобѣ цѣлу мою історію. Я бувъ на островѣ Окі и хотѣвъ перейти до сего краю. Я спершу не знавъ, якимъ способомъ, ажь наконець прійшла менѣ щаслива гадка. Я сказавъ до крокодилѣвъ, що плавали у водѣ: Будемо числити, кôлько крокодилѣвъ есть у водѣ а кôлько заяцѣвъ на земли. Зачинаймо вôдъ крокодилѣвъ. Ходѣть сюды и ставте ся въ поперекъ оденъ за другимъ вôдъ сего острова ажь до рога Кета; я буду ити по васъ и числити, ажь такъ перебѣжу на другій бôкъ. Коли васъ такъ перечислю, то будемо числити заяцѣвъ и побачимо, чи бôльше заяцѣвъ, чи крокодилѣвъ. Крокодилѣ пристали на те и поклали ся рядомъ. Я перебѣгъ по нихъ и числивъ ихъ при тôмъ та хотѣвъ якъ разъ скочити на берегъ, коли ставъ смѣяти ся и сказавъ: Вы дурнû крокодилѣ, менѣ байдуже кôлько есть васъ всѣхъ, менѣ треба лишь було моста, щобы перейти черезъ море. Охъ, чомужь я похваливъ ся, закимъ ще станувъ на сухôй земли! А то послѣдный крокодиль, що лежавъ на самôмъ кôнци, вхопивъ мене и обдеръ менѣ весь мôй кожушокъ."

,,Добре тобѣ такъ, бо ты ихъ ошукавъ — сказавъ вôсѣмдесять и першій братъ; — але розповѣдай дальше свою історію".

,,Коли я такъ лежавъ и кричавъ, — говоривъ заяць дальше — порадило менѣ вôсѣмдесять князѣвъ, що передъ тобою сюди переходили, щобы я скупавъ ся у морскôй водѣ и обсушивъ ся на вѣтрѣ. Я такъ и зробивъ, а теперь менѣ сто разôвъ гôрше якъ було передъ тымъ; цѣле тѣло мене болить".

,,Тодѣ сказавъ вôсѣмдесять и першій братъ до заяця: ,,Иди борзенько до рѣки, она таки ось тутъ близенько. Обмый ся добре въ свѣжôй водѣ, набери вôдтакъ порошку зъ цвѣту травъ, що росте надъ берегомъ, посипъ его на землю и обкачай ся въ нѣмъ добре; коли такъ зробишь, то шкôра на тобѣ загоить ся а кожушокъ знова тобѣ выросте. Заяць зробивъ такъ, якъ єму той братъ порадивъ, и бувъ вôдъ того часу зовсѣмъ здоровый а кожушокъ вырôсъ на нѣмъ ще густѣйший, якъ бувъ передъ тымъ.

Тодѣ сказавъ заяць до вôсѣмдесять и першого брата: Зъ тыхъ вôсѣмдесять князѣвъ, твоихъ братôвъ, не сподобае собѣ княгиня зъ Інубы нѣякого. А хочь ты носишь ихъ рѣчи за ними, то княганя буде твоя а зъ нею и єи край. И такъ стало ся дѣйстно; княгиня не подобала собѣ анѣ одного зъ тыхъ вôсѣмдесять братôвъ, а выбрала вôсѣмдесять першого, бо вôнъ бувъ добрый и щирый. Вôнъ ставъ опôсля королемъ въ краю и они обое жили собѣ щасливо ажь до кôнця житя.

Похоронъ жебрака.

Цезара Болѣяка.

Гей на-бôкъ, на-бôкъ, люде!
Для путника дорога!
То жь чути ,,Со святыми",
то жь видко знамя Бога!
Несуть убогû люде
убогу домовину, —
нужденне тѣло вбране
въ нужденную свитину.
Нѣхто по нѣмъ не плаче,
шкода для него хвильки.
Клякайте на колѣна, —
хочь се жебракъ бувъ тôльки.

Гей на бôкъ, на-бôкъ, дуки!
Йде путникъ до могилы!
Бѣда и голодъ очи
слѣпû єму закрыли.
Зъ дзвôницѣ дзвôнъ голосить:
,,Зрôвнавъ ся вôнъ зъ метою!
Скôнчило ся терпѣнє!
Вдоволенъ вôнъ собою!"
Чи царь хто, чи жебракъ хто —
могила всѣхъ погодить.
То жь тихо вы въ коронѣ! —
Жебракъ сюды надходить!

Гей на бôкъ, на-бôкъ, сильнû!
Днесь путникъ кости зложить.
Судьба у вѣчну урну
одно житє положить.
Чого червакъ не сточить,
те зникне въ земнôмъ лонѣ.
Таке и тыхъ чекає,
що ходять у коронѣ.
Чи бѣдный, чи богатый, —
смерть не простить нѣкому
То жь уступайтесь, гордû! —
Жебракъ иде до дому!

Гей на-бôкъ, на-бôкъ, можнû!
Се путникъ переходить
на тихій ланъ до Бога,
де смерть лишь верховодить.
То-жь главы преклонѣте!
на судъ крѣпѣть ся правый!
Судя для всѣхъ однакій —
и строгій и ласкавый.
Оставте глумъ и насмѣхъ, —
бо буде вамъ трѣвога!
Гей на-бôкъ, верховоды! —
Жебракъ иде до Бога!

Зъ ,,Руслана".

Листъ изъ Старого краю

З наших народних справ.

По скінченю соймової сесії розгоріла ся була — як я доносив у своїм часі — політична боротьба між сторонниками д-ра Олесницького, голови ,,Руського Клюбу" в галицькім соймі, а противниками його соймової політики. Отся боротьба почала ся спершу по ґазетах, а далї почала захапувати щораз ширші круги, викликати відповідні ухвали по вічах і т. д., — аж з'їзд національно-демократичної партії, який відбув ся 26 грудня 1904 р. у Львові, положив їй по части кінець, принявши ухвалу, щоби з огляду на теперішні відносини вести дальшу політику як найострійшими способами.

Отся боротьба против політики д-ра Олесницького характеристична тим, що її вела не лиш та часть галицько-руської суспільности, яка загалом не годить ся на національно-демократичну політику, як пр. радикальна партія, але против політики д-ра Олесницького виступала була також часть національно-демократичної партії, між иньшими також головна ґазета тої партії — ,,Діло".

Ціла дискусія в тій справі могла-б була стати дуже пожиточною, коли-б її були вели цілий час у прінціпіяльнім тоні і не зводили на особи, та коли б у ній не були промовчували нічого, доки справа цілком не роз'яснить ся. Одначе дискусію перервано в половині, після ухвали з'їзду національно-демократичної партії, так що не скінчила ся вона наслідком обопільного порозуміня, а штучно її придушили.

В послїднім часї розгоріла ся в нас знов доволї горяча ,,театральна дискусія". Почалась вона статею професора львівського університету М. Грушевського в ,,Літературно-Науковім Вістнику" (книжка за січень 1905), де проф. Грушевський радить ті гроші, які доси зібрано на театр, обернути на закладанє приватних руських ґімназій.

Против сего проекту проф. Грушевського виступив найперше ширший кружок наших визначних людий (голови руських товариств, члени комітету будови театру, і т. п.) з заявою, ще будова руського театру, се квестія національної чести руського народу і тому гроші, зібрані на будову театру, мусять бути ужиті лиш на ту ціль, а зрештою якби їх хотіти ужити на що иньше, то треба би перше запитати тих, що ті гроші складали, а се з огляду на величезне число жертводавців річ зовсім не можлива. В тій відозві виступлено против проекту проф. Грушевського також з того боку, що коли звертаєть ся очи публики на ріжні ціли рівночасно, то тим самим ослаблюеть ся акцію в напрямі здійсненя одної цїли, якою есть тепер будова руського театру.

Против проекту проф. Грушевського виступив також бувший ґімназіяльний директор п. Олександер Борковський, отже чоловік, який у справі ґімназій має безперечно богато досьвіду. Перестудіювавши державні приписи що-до закладаня приватних ґімназій, доказує він на основі тих приписів, що над приватними ґімназіями має краєва Рада шкільна і міністерство просьвіти таку власть, що в кождій хвилї можуть їм скрутити карк, так що істноване таких ґімназій було би з політичного боку для Русинів навіть шкідливе, бо ті боячи ся, аби міродатні круги не скрутили карку їх приватним ґімназіям, мусіли би поступати в політичних справах дуже покірно. Під теперішню хвилю стоїть на тім, що й одна і друга сторона признае собі рацію в тій справі, і одні хотять театру а другі приватних ґімназій.

Що-ж, і театр здав би ся, особливо тепер, аби польська шлята з нас не глузувала, що без ,,краєвих" 300 тисяч Русини не годні побудувати театру, — здав би ся тим кругам нашої суспільности, які всю свою національну честь бачать у зверхнім блеску і в тім, аби заімпонувати Полякам, — і приватні ґімназії здали би ся... Ще більше здали би ся приміром народні школи для селян, аби по наших селах на було 60—80 прц. анальфабетів, та якась ширша економічна акція, аби селяни не пухли з голоду, але до таких ,,низьких", ,,буденних" справ навіть не сходять наші патріоти...

Остаточно ґімназія, се більше для дітий руської інтеліґенції, як для дітий селянських, тим більше приватна ґімназія, в якій треба буде оплатити і за науку і складати всякі такси за іспити в державних ґімназіях і ще бути в непевности, що можна при іспиті перепасти. При тім хто хоче посилати дитину до ґімназії, то може від біди післати й до польської.

Зовсім иньша річ народні школи чи то для дітий, чи (в формі ,,курсів" для анальфабетів) для старших. Тим нема де набрати просьвіти і коли її їм не дамо, то широкі верстви нашого на-

рода останутъ всегда темними.

Тільки біда власне, що всю нашу політику веде руська духовна і сьвітська інтеліґенція не зі становища народних, селянських потреб, а зі становища своїх власних потреб, потреб інтеліґенції і тому в нашій політиці богато більше кричить ся про потребу ґімназій, університетів, театрів, про покривджене руських урядників при авансах, як про потребу народної просьвіти та про той нечуваний економічний визиск, під яким стогне на кождім кроці наш нарід.

Що ж до самої справи: театр чи ґімназії? — то найліпше булоби, аби обі сторони меньше зуживали слів та паперу, а кожда взяла ся до роботи задля здійсненя того проекту, який їй милійший, а тоді замість статей будемо може мати справді і театр і приватні ґімназії. Се буде ще й тому користне, що найліпше можна буде пізнати, чи вдасть ся нам удержати приватні ґімназії, коли на пробу заложимо хоч одну.

Руське бюро праці в Німеччині.

Свого часу старало ся товариство „Просьвіта" о концесію на заложене бюра праці, але намістництво її не уділило. А що потреба такого бюра з огляду на те, що щораз більше нашого пароду шукає зарібків поза границями краю, ставала щораз більша, то таке бюро завдяки заходам національно-демократичної партії заложено в Німеччині в місті Найберуні, зараз коло галицької границі.

7 лютого 1905 М. Л.

ДОПИСИ.

Зъ Holyoke, Mass.

Передъ недовгимъ часомъ приѣхавъ тутъ рускій молодець за роботою. Доставши працю, не довго живъ свободный, бо невдовзѣ доставъ ся въ „полонъ". одной „панны" Польки. — Тая „панна" Полька сказала Петрови, (бо таке мае имя той молодець), що коли-бъ вôнъ хотѣвъ, и мавъ охоту, (а передовсѣмъ грошѣ), то вона готова его ущасливити, значить, готова вôддати ему свою руку, и дѣлити зъ нимъ долю добру и лиху. — А що вона не мае при душѣ и зломаного шелюга а до того еще щось зо 150 коронъ довгу, котрый не вôддала еще за „шифкарту" — то се повинно бути для Петра дрôбниця. Бо и щожь то значить, тихъ кôлькадесять долярôвъ, коли въ замѣнъ буде мати жѣнку, не рахуючи уже попелуѣвъ и другихъ любощей жѣночихъ, котрыми вона ущасливить Петра по весѣлю?.. Петрови ажь моторошно стало, на таке щастє... Господи! Якъ тутъ не женитись, коли дѣвчина сама накидаєсь. А що Петро мае „ґрейцарѣ" тожь пôшовъ до „ойца Францѣшканѣна" (мѣсцевого польского пароха), заплативъ оповѣди, справивъ „зальоты", то значить купивъ чотыри чи пять „кеговъ" пива, щось зо два ґальоны горѣвки, ну, и невдовзѣ сподѣвалисьмо, ся тутъ руского весѣля. Коли до весѣля было уже все готове, „панна" Полька сказала Петрови, (мабуть зъ сердечнои любови) що вôнъ мусить чути ся дуже щасливымъ, и думнымъ, що бере за жѣнку польску дѣвчину, а не яку тамъ небудь руску нездару... Дальше казала „панна" Полька Петрови, що вона робить зъ себе велику жертву (?), що йде за Русина... Але вона, Полька, уже на нѣщо не дбає, и готова вôддати свою руку Русинови, лишь въ замѣнъ вôдъ свого Петруня жадае такои малои, малесенькои рѣчи, щобы вôнъ по весѣлю приставъ на єѣ „копито", або инакше сказати, щобы такъ танцювавъ, якъ вона ему заграе... Ага! то туда йде? подумавъ собѣ Петро. А що вôнъ не въ „тѣмя" битый (?) и не зъ однои печѣ хлѣбъ уже ѣвъ, то не тôлько що подякувавъ „паннѣ" за єѣ поцѣлуѣ и другй любощѣ жѣночй, котрыми мала его ущасливляти по весѣлю, и хотяй „панна" запевняла Петра, що ему тыхъ жѣночихъ специялôвъ николи не забракне, бо вона вже розумѣє подекуды.... Петро таки на своимъ поставивъ, пôшовъ собѣ геть и глядає собѣ рускои дѣвчины, а про Польку, котра хотѣла его такъ дуже ущасливити (?) и чути не хоче.

Зъ того можуть брати примѣръ всѣ нашй рускй молодцѣ, котрй маютъ охоту женитись, а то тому, щобы не дали зловитись першôй-лѣпшôй дѣвчинѣ, бо не все золото, що блѣстить... Рожа дуже гарный цвѣтъ, а однакъ неосторожный подрапатись може, єсли хоче єѣ зôрвати... Тожь осторожно!

А такимъ польскимъ дѣвчатамъ, що думаютъ, що вони лѣпшй вôдъ нашихъ рускихъ дѣвчатъ, и що почитуютъ себе за жертвы, тому що выходять за рускихъ молодцѣвъ — можемо засиѣвати ось такъ:

Томусь Ляшко така думна,
щось ты въ пôдъ Кракова?
Я ти скажу, що я лѣпшій,
бо я вôдо Львова!
Ты ся хвалишь, що жѣночу
справу вже умѣешь?
Нашой мовы й обычаѣвъ
ты не розумѣешь!
Ой возьму я дѣвчиноньку
зô сторонъ рôдненькихъ,
Що до працѣ не жалуе
Рученятъ бѣленькихъ!
А якъ пôде коломыйки
оченькомъ примружить,
То готовъ емъ въ огонь пойти
кобъ зъ нею... о Боже!
Ось такоє дѣвча возьму
й будемъ ся любити...
Тобѣ Ляшко въ кулакъ дути —
другого ловити...!

Михайло Веля.

Зъ Реймі, Па.

Рамейска, руска парохія поступила одымъ крокомъ напередъ. Именно, на парафіяльнôмъ мітинґу, на дни 5 Февр. с. р. утворено постôйну посаду дяко-учителя — и принято на семѣсце п. Н. Джмелика, чоловѣка трудолюбивого и вôдданого народной справѣ.

Що для американьскихъ Русинôвъ доконче потрѣбнй суть свои, рускй школы, о тôмъ не може навить нѣхто сумнѣватись; бо, коли наша дѣтвора въ Америцѣ буде учитись и вмѣти по англійскй, а по своему нѣчого, тодѣ дуже легко и скоро вôдчужить ся она, вôдцураєсь и пропаде для рускости. Длятого намъ треба усильно старатись о те, щобы въ серця рускои молодѣжи въ Америцѣ влляти руского духа, щобы привязати єѣ до своеи народности; а що пôдъ симъ зглядомъ найбôльше може зробити руска церковь и руска школа — се кождому ясно. Впрочѣмъ въ рускихъ школахъ въ Америцѣ повиннй учитись не лише дѣти, але й (вечерами!) дорослй и старшй, котрымъ славетнй, старокрѣвей польскй чи мадярскй порядки не дали навѣть змоги понюхати азбуки, а котрй въ Новôмъ Свѣтѣ вôдчуваютъ ажь надто на собѣ, що се значить бути темнымъ середъ просвѣченого, американьского загалу.

Може воно й правда, що Ивасеви лекше чогось навчити ся, якъ Иванови, зъ другои одначе стороны святй горшкôвъ не лѣпятъ, йно люде, и чоловѣкъ може и на старости лѣтъ научитись пôдписати бодай свое имя и пôзнати „нумеръ"...

Якбы тамъ зрештою и не було, а треба сподѣватись, що вы, Братя Русины, зъ Реймі и околицѣ, спромôгши ся на руску школу, будете старати ся о се, щобы та школа принесла вамъ хосенъ, щобы дѣточки вашй, замѣсть пустувати вôдъ Апрѣля до Септембра, ходили пильно до своеи школы та училились своеи, рôднои, милозвучнои рускои мовы.

Дай то Боже, а новопоставленому дяко-учителеви п. Н. Джмеликови належить пожелати охоты, незломнои вытревалости и добрыхъ успѣхôвъ въ его новôй праци. *—нъ.*

Зъ Elmira Heights, N. Y.

Дня 8 го Януара 1905 р., вôдбувъ ся у насъ рôчный парохіяльный мітинґъ, на котрôмъ выбрано слѣдуючій новый церковный комітетъ на рôкъ 1905: предсѣдатель Филипъ Руцкій; заступникъ Митро Кавуличь; касіеръ Василь Юрчакъ; заст. Илько Тарбай; секретарь Иванъ Тарбай; раднй: Мовчанъ Кузма и Алексій Курила; контрольна комісія: Теодоръ Баранъ и Вартоломей Швайка; колекторъ Илько Тарбай.

Тй урядники заприсяженй и маютъ всѣ разомъ господарувати и кождый свою службу тримати якъ найточнѣйше для добра нашои церкви. Почавши вôдъ 8 Януара сего року маемо священика въ нашôй церкви разъ на мѣсяць а на жадане парафіи въ всякôй потребѣ. Слѣдуюче Богослужене вôдбуде ся 5-го Марта 1905. Тому просимо васъ братя и сестры по побôчныхъ плейзахъ, особливо зъ Sayre, Pa. и Corning, N. Y. въ кождôй потребѣ удавати ся до насъ, и горнѣть ся якъ найчисленнѣйше до нашои церкви, бо вамъ тутъ найблисше, а якъ завитаютъ нашй колекторы разъ на мѣсяць до вашихъ хатъ, не выпускайте ихъ зъ голыми руками а офѣруйте що чия можность а Богъ нагородить васъ сторицею. Маемо надѣю, що колись такъ прийде, що тотй три плейзы можуть творити одну громаду и утримати сталого священика. Рôвночасно складаемо сердечну подяку Русинамъ зъ Corning, N. Y. за ихъ щедрй жертвы на нашу церковь въ сумѣ $20.75.

Ф. Руцкій, предсѣдатель.
И. Тарбай, секретарь.
В. Юрчакъ, касіеръ.

Зъ Филаделфіи, Па.

21. Януара 1905 року приѣхавъ тутъ зъ Росіи, зъ Украины, молодый чоловѣкъ Михайло Мойсеевичь Лимаренко, котрый рôкъ тому назадъ поѣхавъ зъ Америки до Росіи, де мае вôтця и матѣрь въ Богуславѣ, Кіевскои губерніи. Вôнъ мае 2-ую льготу, по котрôй не повиненъ йти до вôйска, но нещасного молодого чоловѣка спôткало горе. Знаючи о тôмъ, що не потребуе йти до вôйска, вôнъ оженивъ ся, але не довше живъ зъ молодою женою Маріею Павлôвною якъ 3 мѣсяцѣ, коли його завôзвали до вôйска и назначили въ Москву, щобы тамъ пôдучивъ ся, а потому щобы послати його проти Японцѣвъ. Подававъ Лимаренко прошене, що мае старого вôтця и матѣрь, котрыхъ мусить удержувати, але начальство не звернуло на се жадпои уваги и казало йому приготовитись до вôйска. Однакъ Лимаренко зôбравъ дещо грошей и приѣхавъ до Америки.

Молодый Михайло Лимаренко оставляе въ Росіи молоду жену и старыхъ вôтця и матѣрь, котрй зовсѣмъ не способнй заробити собѣ на харчь, но россійске правительство нѣчого и не подумае о тôмъ, скôльки то подôбныхъ ему людей оно загнало до Америки, котрй не хочуть класти ся покотомъ вôдъ куль японьскихъ.

Я думаю, що подôбныхъ Михайлу Лимаренку людей є въ Америцѣ не сотки, але тысячѣ.

Иванъ Арсенієвъ Терещенко.

Зъ Jersey City, N. J.

Въ насъ теперь досить лихй часы, бо робота иде планно. Цукровня штапуе вже мѣсяць: Людей, що робили въ цукровнѣ есть безъ роботы около сѣмъ сотъ. Але зато суть веселй часы, бо весѣль и по трое буває въ тыжни. У насъ є много дѣвчатъ, а хлопцѣ приходять зъ другихъ плейзôвъ, а и нашй хлопцѣ ся женять Джжаньскй, Ню-Йорскй и Нюарскй. *Е. К.*

Зъ Namaka, Alta., Canada.

Вже давно моихъ дописôвъ не було въ »Свободѣ« а то тому, що не було нѣчо такого нового. Коло насъ зима дуже тверда, зимна. Морозъ бувъ на 52 степенѣ, такій морозъ, що я еще не видѣвъ такого за 5 лѣтъ вôдъ коли я тутъ прибувъ до Канады. Коло насъ отвираютъ ся на веснѣ файнй роботы. Може достати будь хто роботу. На колѣевôй дорозѣ дуже богато людей треба, други, пускаютъ рѣку вôдъ Calgary ажь до Medicine Hat. На колѣ плата $1.25 за 10 годинъ працѣ. Коло рѣки плата $2.00 ден но и може дуже много людей ся тамъ помѣстити. Теперь чую, що сидить дуже много людей у Winnipeg безъ роботы а безъ потребы, бо компанія С. Р. R. повинна дати кождому чоловѣкови роботу, котрый черезъ лѣто робивъ. Отже я самъ робивъ у компаніи С. Р. R. 3 роки тай дали менѣ лѣпшу роботу; вже 2 роки буде якъ я вѣзеромъ у цеи компаніи и маю по $2.25 за 10 годинъ працѣ.

Богато є тутъ такихъ, що приѣде тутъ тай заробить троха грошей тай ѣде назадъ до краю и каже, що тутъ бѣда въ Канадѣ. А то неправда, бо тутъ побуде чоловѣкъ рôкъ—два тай мае зъ чимъ ся вернути и еще грошей принесе та купить кавалокъ поля. А въ насъ въ Буковинѣ або въ Галичинѣ то бы хиба пасъ свинѣ панови якъ бы не мавъ кавалокъ поля свого. Не скажу на другого, але таки на себе самого, що якъ бымъ бувъ не втѣкъ до Канады то не знаю, що бы було зъ мене.

Йордакі Ластôвка.

Выказъ

жертвъ на „Народный Фондъ" и на „Руску Бурсу.

1. Pittsburg, Pa.

а) На „Народ. Фондъ".

На весѣлю Теодора Поливки Кульчицкого и Розаліи Созаньскои зложили:

По 50 цнт., Теодоръ Ґутъ, Петро Дащинець и Иванъ Пѣхота; по 25 цнт., И. Хабка, Теодоръ Дашинець, И Ручка, И. Паславскій, Г. Featured Розперъ, А. Ручка, Гр. Тулюкъ, А. Костюкъ, Ю. Дашинець, Гр. Штокайло, В. Кульчицкій, И. Хроповскій Ив. Фуменякъ, В. Прокопикъ, А. Стефановичь, Ст. Борейко, Из. Костюкъ; по 20 цнт., М. Стефанюкъ, Й. Трилякъ, Гр. Ґутъ; по 15 цнт., Илько Дашинець, Марія Дашинець, Катерина Дашинець, Елена Дашинець; по 10 цнт., Анна Ручка, И. Котовичь, Ю. Банщука. Разомъ $7.25.

Колектовали Изидоръ Костюкъ и А. Стафановичь.

На Руску Бурсу:

Зложили на весѣлю Андрея и Анны Гальчакъ въ Mc-Kees Rocks по 50 цнт., М. Стефановичь, А. Каня, Илько Петришинъ, Григорій Криницкій, А. Гальчакъ; по 25 цнт., И. Секула, И. Бодакъ, А. Стефановичь, В. Малецкій, Щ. Дзиґошь, П. Ґалій, П. Губякъ, Анна Гальчакъ, И. Сабовъ, Марія Андрейчинъ, Из. Костюкъ; по 10 цнт., Марія Кріспи, Т. Хорощакъ; по 5 цнт., Й. Андрейчинъ. Разомъ $6.00.

Збирали А. Каня и Из. Костюкъ.

2. Terryville, Con.

По 50 цнт., Михаилъ Бобикъ, Иванъ Загочевскій; по 25 цнт., Иванъ Парилякъ, Петро Лепита, Николай Лиґа, Филипъ Лиґа, Семанъ Понко, Павло Дихъ, Захарій Лиґа, Асафать Дзямба, Михаилъ Вѣтикъ, Василь Вавринякъ, Иванъ Мучка, Пантайлемонъ Дзямба, Андрей Лиґа, Тимко Куцвара, Алексей Цѣхонь и Иванъ Гиря. Разомъ $5.00.

Зôбравъ Ив. Парилякъ.

3. Hazleton, Pa.

На хрестинахъ въ Атанаса Сторошки зложили:

По 25 цнт., Ф. Поливка, Атанасъ Сторошка, Олекса Симута, Митро Ляборъ, Семанъ Сторошка, Стефанъ Поливка; Иванъ Ґелюхъ 10 цнт., Иванъ Фонекъ 5 цнт. Разомъ $1.65.

4. Olyphant, Pa.

Зъ хрестинъ $1.15.

Дякуючи сердечно всѣмъ жертводателямъ, остаю съ поважанемъ,

о. Павло Тимкевичь,
69 Linden str., Yonkers, N. Y.

„SVOBODA"
(LIBERTY)
THE RUTHENIAN WEEKLY
published every Thursday
at 209 Linden Str., Scranton, Pa.

JNO. J. ARDAN,
Publisher and Editor.

Terms: Two dollars a year.

Established 1893

Advertising rates furnished on application.

Entered as second-class matter July 16 1903 at the post office at Scranton, Pa. under the Act of Congress of March 3, 1879.

„Свобода"
часопись для руского народа въ Америцѣ и орґанъ „Р. Н. Союза", выходить що тыждня въ Четверъ и коштує:

Въ Америцѣ на 12 мѣсяцѣвъ....$2.00
До старого краю на 12 мѣсяцѣвъ $2.00
Въ Америцѣ на 6 мѣсяцѣвъ....$1.00

Галичане можуть замовляти „Свободу" черезъ Книгарню Шевченка ул. Чарнецького 26, Львôвъ.

Оплачувати ґазету треба всегда зъ горы.

Грошѣ треба посылати въ реджістрованôмъ листѣ, або черезъ експресовый, або почтовый money order (мони ордеръ). Money order, то є карточку, котру дôстанете вôдъ почтара або аґента на експресовôмъ офисѣ, пôшлѣть намъ, бо безъ того мы не годни грошей дôстати.

Адресъ:
„SVOBODA"
Box 353,
SCRANTON, PA.

Хто хоче, щобы его адресъ змѣнити мусить подати намъ, кромѣ нового, також свôй старый адресъ.

Кôлька слôвъ до родичѣвъ.

Кождый чоловѣкъ, що мае родину, мае больщу вôдвѣчальность якъ той, що самотный. Вôнъ вôдповѣдае не лишь за себе самого, але и за свои дѣти, якй повиненъ выховати на добрыхъ и пожиточныхъ членôвъ свого народа и суспôльности.

Мѣжь тымъ многй люде закладають родинне жите безъ найменшого розумѣня великои вôдвѣчальности, яку беруть на себе, а щедеякй не мають и найменшого понятя о выхованю свого потомства та старають ся о его выхованє не разъ менче, якъ декотрй низшй творы. Сй хибы вôдбивають ся опôсля не лишь на дѣтяхъ даныхъ родинъ, але и на данôй суспôльности, на народѣ, до котрого они належать.

Тому не вôдъ рѣчи буде мабуть подати тутъ кôлька простыхъ увагъ про се якъ родичѣ повиннй обходитись зъ дѣтьми.

И такъ передовсѣмъ родичѣ повиннй памятати, що абы добре выховати дѣти на се не конче треба бути богатымъ. Богацтво, грошѣ, якй ложите на дѣти не могуть бути мѣриломъ вашои любови до дѣтей, анѣ доказомъ, що ихъ добре выховуете. Выбагливе убранє, страва и т. п. не роблять дитину добре выхованою. Все, о що родичѣ повиннй передовсѣмъ старатись є, щобы выробляти въ дѣтяхъ незломный, сталый характеръ, любовь до правды, до людей, замилованє до порядку, до працѣ.

Хочь бы вы обсипували свои дѣти всѣмъ, що они забажають, давали имъ все, що лишь можна купити за грошѣ, вы не сповните ще свого обовязку нѣ взглядомъ своихъ дѣтей, нѣ взглядомъ свѣта середъ якого живете, сли не навчите ихъ любити васъ, своихъ родичѣвъ, задля вашихъ добрыхъ прикметъ, задля вашои чесноты, лагôдности и т. п.

Єсли вы всегда такъ строгй и невырозумѣлй супротивъ своихъ дѣтей, що они боять ся звѣритись передъ вами зъ своими думками, що вмѣсто любити, боять ся васъ, тодѣ вы не є добрыми родичами своимъ дѣтямъ, хочь бы вы не лишь весь свôй маєтокъ, але и житє свое имъ вôддали.

Родинный дôмъ повиненъ бути для дѣтей найдорошимъ мѣсцемъ на свѣтѣ, а родичѣ найлѣпшими ихъ пріятелями, поверниками и дорадниками. Щобы однакъ такъ дѣйсно было, се залежить не вôдъ дѣтей а вôдъ ихъ родичѣвъ. Кожда родина, що вôдхиляесь менче або больше [вôдъ сего идеалу, носить въ с.бѣ зародокъ будучои незгоды, неприємностей, гризотъ.

Якъ осторожными повиннй бути родичѣ въ своимъ обходженю ся не лишь взглядомъ дѣтей, але взагалѣ дома, показують отсй слова одного 20 лѣтного хлопця: „Вôдъ коли я мавъ 6 лѣтъ, не тямлю одного веселого, спокôйного дня въ нашôй родиннôй хатѣ. Все була якась гризота, сварня и проклоны. Причиною ихъ були неразъ рѣчи поважнѣйшй, и неразъ дрôбницѣ на якй плюнути не варта. Все те такъ менѣ обридло, що я не мавъ найменчои охоты сидѣти дома и, коли лишь мавъ способность, выбѣгавъ зъ дому, а скоро лишь подрôсъ трохи, зовсѣмъ его покинувъ". А одна дѣвчина росповѣдала такъ: „Мои родичѣ не були злй и любили насъ дѣти, але чого небудь гнѣвались и сварили. Разъ якось выпало такъ, що за цѣлыхъ 3 тыждѣ не было въ нашôй хатѣ жадного сварнѣ нѣ крику. Тй 3 тыждѣ були для мене неначе рай на земли. Се найгарнѣйшй споминъ зъ мого дитячого вѣку, якого не забуду нѣколи".

Не треба забувати, що память и вражливôсть у дѣтей є дуже велика. Они запамятують собѣ навѣть такй подробицѣ, на якй старшй люде не звертають найменчои уваги. А чуте дѣтей такъ деликатне, що они сейчасъ чують ся пригноблеными, коли бачать хочьбы маленьку хмарку на лицяхъ своихъ родичѣвъ.

Особливо повиннй уважати родичѣ на се, щобы часъ ѣды бувъ веселымъ для дѣтей, инакше така ѣда не выйде дѣтямъ на пожитокъ. Всяке сильнѣйше зворушенє перешкаджае травленю навѣть у старшихъ, а тымъ больше у дѣтей.

Не менче зле роблять тй родичѣ, що дають дѣтямъ ити спати зъ тымъ переконанемъ, що родичѣ ихъ не люблять або на нихъ гнѣваютъ ся. Таке переконанє зганяе сонъ зъ повѣкъ дитины або наводжуе на нее страшнй та дивачнй сны, словомъ не дозваляе дитинѣ вôдпочати якъ належить, а се є великою шкодою для [нерозвиненого орґанизму. Тожь если дитина завинила а навѣть заслужила на кару, треба зъ нею опôсля поговорити та запевнити еѣ о своѣй до неѣ прихильности и любови.

Пробудившись зô сну, дитина повинна побачити веселй, усмѣхненй лица своихъ родичѣвъ, а не захмуренй, гнѣвнй, инакше се перше вражѣнє вôдбере еѣ веселôсть и охоту до науки, до працѣ, а навить до забавы на цѣлый день.

Вкôнци зле роблять и тй родичѣ, що дають пôзнати своимъ дѣтямъ, що свою любовь поховали вразъ зъ умершою дочкою або сыномъ, а взглядомъ тихъ, що живуть, остають холодными, зимными, строгими.

Се незрозумно, божь живучй дѣти потрѣбують больше любови родичѣвъ, якъ померші. Дѣти прагнуть любови такъ якъ цвѣты сонця, и тому дѣти, що не чують родинного тепла, поволи вôдчужують ся вôдъ своихъ родичѣвъ, а прилягають до другихъ людей, та пôдпадають всякимъ, нераза дуже шкôдливымъ впливамъ.

І. Р.

Еще голосы про орґанізацію жѣноцтва.

I.

В справі жіночої орґанізації позволю собі забрати еще раз голос, а то що до квестиї, чи ми жінки годні самі з'орґанізувати ся чи ні.

Я думаю, що ми годні.

Єсли возьмемо на увагу, що ми, жінки самі, ту думку піддали, самі єї розширюємо і самі нею интересуємо ся, то річ ясна. що тепер мусимо бодай пробувати впровадити в житє то, о чім пишемо, чим интересуємо ся, та чого домагаємо ся.

Але если ми будем від разу недовіряти своїм силам і з гори казати, що таку орґанізацію в жаден спосіб ми самі зробити не годні, то тим самим насуваєсь думка, що ми не будем годні єї — припустім що вже готову — провадити, в ній урядувати, от як се роблять Литвинки, Словачки, Польки і инші. Тому виходило-би, що ми справді еще не доросли до такої річи і що нам радше держатись обома руками мужеских орґанізацій (хотяй-би і невигідно було), чим закладати якусь по імени ніби жіночу, а на ділі та думці мужеску і еще раз мужеску орґанізацію. Я не длятого се кажу, мов би я з засади відкидати хотіла всяку поміч наших мужчин. Противно — признаю, що ми до тепер, яко слабша половина людского роду, не можем і думати о перепровадженю якоїсь більшої річи, — без їх помочи. Але ту не розходить ся о жадну велику річ, лиш о заложене звичайної — яких повно в Америці — орґанізації, до котрої переведена потреба не так уміетности та великого знаня, як трохи спокою, та доволі вільного часу. А того-то часу як раз тепер не вистае нашим мущинам! Они як звісно, перебувають тепер фазу тяжкої еволюції, ґрупують ся, кристалізують ся на всякі способи, тож і не можем від них вимагати, щоб тепер занимались нами, а ще такою незначною роботою, як скликувати всіх нас до купи, та учити письма.

Тому я думаю, що ми таки самі пробуймо — бодай розпочати діло. Заложім комітет з жінок, котрі тою справою заінтересували ся і розберім між себе роботу. Одні заведуть переписку з загалом руских жінок в цїли взаймного порозуміня, другі приготовлять реферати, а коли вже всьо се полагодить ся, коли бодай парусот руских жінок одобрить нашу думку, та відозве ся на наш поклик, тогді поміщимо відозву у всіх часописях, з'їдемо ся на віче, ухвалимо статути, виберемо уряд — ну та вже і маємо свою власну, справді жіночу організацію, жінками видуману і жінками перепровадженую.

Припустім однак, що ми розпочавши те діло де в половині дороги станемо, та на жаден спосіб его докінчити не будем могли. Тогді, — вже в остаточнім разі, будемо мусіли удати ся до Народного Комітету, котрий відпочиваючи по послідними часами — навіть мимо загальної еволюції — певно з цілим запалом, з відсьвіжених сил піде нам у поміч і наше, нами розпочате діло, закінчить в порядку.

Olyphant, Pa. *Е. Струтиньска.*

II.

В тій справі і я відзиваю ся до наших жінок і дівчат. Дорогі сестри! Єсли чуєте в собі хоть каплю руской крови, горніть ся численно до жіночої орґанізації, яка є конечно для нас потрібна. Час нам Дорогі Сестри, показати, що і ми не є послідні, і щоби наші сестри в старім краю, котрі вже мають свої товариства, довідавши ся о нашій орґанізації могли тішити ся, що і тут на американьскій Руси слава українського жіноцтва не загибає. Дальше, щоби наші дівчата, як прийде неділя, не ходили до еміґраційного польского дому, якогось там сьвентеґо Юзефа, (як се діе ся тепер) тілько щоби могли прийти собі межи рускі жінки і дівчата, і чогось навчити ся і щось красного почути. Головною річею є також, що в 5-ім числі „Свободи" є сказано, що до тої орґанізації моглиб належати всі без зглягду на те, котра походить з Галичини, чи з Угорщини, або й з російской Украіни, і чи то увіятка чи православна. Се є річ цілком природна, що віроісповідане належить до церков і сьвященників. Але зі згляду на се, що декотрі батьки, мужі або брати є вже в якійсь орґанізації, яка є противна духови українському, ті мусїли би ся добре застановити, чи можуть приступити до орґанізації чи нї, аби їм се не вийшло на шкоду. Після моєї гадки повинна бути ся орґанізація чисто національно-українська, а не череда женщин з ріжними поглядами. Однак на мітинґ, котрий мавби відбути ся в Ню-Йорку або Джерзі Сіти зійдім ся беззглядно всї і там будемо могли обдумати сю справу докладнійше. Старайтеж ся Дорогі Сестри, розпочати се діло як в найблисшім часі. Здоровлю всїх Русинок.

А. Б. Brooklyn, N. Y.

НАДÔСЛАНЕ.

Зъ Jersey City, N. J.

Въ „Заявленію" 5 числа „Правды" пишуть панове екс-предсѣдатель и новый кандидатъ на предсѣдателя, що я „не бувъ ани не есьмъ парохіяльнымъ секретаремъ въ Джерзи Сити", значить, що самъ екс-предсѣдатель не вѣрить въ тое, що говорить, або пише, бо ото дня 2 Януара, 1905 р. написавъ до мене листъ на „Special delivery", котрый звучить дословно:

„Слава Исусу Христу!

Дорогій Брате Стефанъ Калакука прошу Васъ Скликати Митинкъ Нашого Комитету Парафій зъ року 1904 Наше Право здати за рôкъ 1904 Вôдъ насъ тое Жадають Комитете нови що єсть Выбрани на рôкъ 1905 Мы маємо здати Сви рахунокъ за цѣлій Рôкъ 1904 Ознаймляю Васъ Яко Секретара зарôкъ 1904 Митинкъ мае ся Вôдбути третого Януара о Осмой Годинѣ въ Вечеръ

здравствуйте

Емиліякъ Шпакъ Предсѣдатель.

И знову 31 Януара б. р. говорить той самъ до мене лично, що я секретарь и щобымъ забравъ всѣ книжки на мітинґъ, що мы, старый комітетъ, маемо здавати рахунокъ новому комітетови, на що маю свѣдкôвъ. Книжки парафіяльнй суть ще въ моимъ посѣданю и я доси урядую яко секретарь, а старый касієръ принимавъ мои квѣты черезъ мѣсяць Януаръ б. р., увзгляднявъ мôй пôдписъ и выплачувавъ дещо треба було коли получивъ вôдъ мене квѣтъ; ажь въ Февруару зачавъ вôдкидати мои квѣты и пôдписъ, кажучи, що то неважне. И якажь ту тая правда яку бачимо въ „Правдѣ"? Отъ по просту. Смѣхъ, тайто всьо. Тй „охляпы" о якихъ споминае менѣ панъ Гладикъ вôдносять ся цѣлкомъ до него, сли собѣ пригадае „якъ во время оно", прийшовъ зъ Голафонту и заживавъ тыхъ „охляпъ" въ о. Пôдгорецкого черезъ „нѣкое время", а зъ тыми самыми „егомостями — радикалами" гостивъ ся въ Джерзи Сити по вѣчу „Руского Народного дому Еміґраційного въ Америцѣ" и разомъ зъ ними спѣвавъ украиньскй пѣснѣ.

Стефанъ Калакука, секретарь.

БРАТСТВО

Успенія Пр. Богородицѣ въ Алеґені, Па., вôддѣлъ 56 Р. Н. Союза повѣдомляє всѣхъ своихъ членôвъ, що квартальный мітинґъ вôдбуде ся 12. Марця, на котрôмъ кождый членъ мае ся явити въ гали точно о другôй годинѣ пополудни, пôдъ карою 50 центôвъ. На мітинґу буде ся рахувати за перешлй три мѣсяцѣ; такъ само буде ся говорити о дуже важныхъ справахъ.

Михаилъ Турковскій, предс.
Йосифъ Драґанъ, касієръ,
П. Каршневичь, секретарь.

Проґрама Вечерка,

котрий відбуде ся
дня 11 Марта сего року,
въ Гали Руській, під церквою
в Мікиспорт, Па.

1. Вступне слово; виголосить *А. Гальчак.*
2. „Старі пяниці", віддеклямують *А. Г., І. С., Я. М.*
3. Хор мужеский. „Поклик Соколів".
4. „До просьвіти" віддеклямує *І. Я.*
5. Хор мішаний „Чом так скрито".
6. „Тополя" Шевченка, віддеклямує *Е. Плеханович.*
7. Хор мішаний „Веснянка".
8. „Дивне письмо", дїгоча комедія в 1 акті.
9. „Слово Рідне" віддек. *А. Ленак.*
10. Хор мужеский „Ой Морозе" і „Ой їхали".
11. „Хлопець сирота" віддеклямує *М. Костишак.*
12. Хор школярів Питсбурских.
13. „До молодіжи" віддеклямує *П. Каня.*
14. Хор мужеский „Ой у поли черемшина".
15. „Заноморочена", комедійка в 1 акті.
16. Хор мішаний. „Брязнули ключики".

Початок о год. 8 в вечер.

Вступ від особи 35 ц. — За дїти 15 ц.

Вечерок той відограє хор з Питсбурґа, із сполученем місцевої молодїжи, під режисерством *п. Ів. Костюка*, дяко-учителя з Питсбурґа.

З огляду, що вечерок той зацїкавить кождого, а вступ дуже умірковании сподїємо ся, що всї Микіспортскі Русини і Русинки, а також з Вільмердінґ, зійдуть ся як найчисленїйше.

Запрашаєм усердно честних братів Русинів із сусїдних міст як: з Питсбурґа, Карнеґі, Микісракс і з Алеґени. і маєм надїю, що тиї не погордять нами, а загостять до нас, на наш перший вечерок.

Дохід на Руску церков св. І. Крест. в Mc-Keesport, Pa.

Від комітету церковного.

Збирайте жертвы на Руской Нар. Фондъ въ Америцѣ.

Заворушеня въ Росіи.

Петербургъ 19. Тутешнѝ фабриканты по вôдбутыхъ нарадахъ зголосили до міністра фінансôвъ Коковцева, що жаданъ робôтниковъ сповнити не можуть. Навѣть еслибы они тѝ жаданя сповнили, то всежъ таки не повернувъ бы загальный спокôй, позаякъ вплываютъ тутъ на робôтниче пытане загальнѝ обставины.

Варшава 19. Заперечуютъ тутъ всякимъ вѣстямъ про кровавѝ стрѣчѣ войска зъ робôтниками въ Лодзѣ. Вôдъ 9 лютого не упавъ тамъ нѣ оденъ выстрѣлъ. Мимо незвычайно великого числа страйкуючихъ робôтниковъ, на улицяхъ мѣста пануе спокôй. Въ деякихъ фабрикахъ розпочала ся робота на ново, позаякъ фабриканты вволили жаданя робôтниковъ.

Лондонъ 19. Доходятъ тутъ неяснѝ вѣсти про великѝ заворушеня робôтниковъ мѣйскихъ и селянъ въ Херсонщинѣ. Народъ домагае ся землѣ. Власти суть въ великôмъ клопотѣ, не могутъ дати собѣ рады. Паны утѣкаютъ зô своихъ посѣлостей до мѣста. Народъ палить паньскѝ дворы и забудованя.

Петербургъ 20. Вôдбули ся тутъ за призволомъ правительства великѝ зборы студентôвъ університету, щобы нарадитись, чи університетъ мае бути теперь замкненый чи нѣ. Въ зборахъ взяло участь около 4000 студентôвъ, були также присутнѝ професоры університету. На улицяхъ передъ університетомъ ажь роѣлось вôдъ войска, котре було готове кождои хвилѣ увôйти до салѣ и розогнати нагайками вѣчовиковъ. Настрôй зборôвъ бувъ дуже поважный. Бесѣдники оденъ за другимъ зъ запаломъ и огнемъ обговорювали послѣднѝ подѣѣ въ Росіи, порôвнували ихъ зъ часами передъ революціею въ Франціи, и зазначували, що и Росія находить ся въ навечерію великои революціи, котра остаточно принесе миръ и волю поневоленому народови. Иньшій бесѣдникъ представивши вагу теперѣшнои хвилѣ, завôзвавъ всѣхъ студентôвъ щобы повернули въ родинный дôмъ, и тамъ проповѣдали мѣжь народомъ еванґеліе свободы и аґітували за вызволенемъ ся зъ пôдъ ненависного ярма. Зборы закôнчились ухваленемъ многихъ резолюцій.

Петербургъ 20. Царь достае цѣлѝ купы листôвъ зъ погрозами смерти, длятого правительство проголосило выимковый станъ въ охреспости Царского Села, де царь теперь перебувае. Поліція зарядила всякѝ средства осторожности, щобы запобѣчи всякимъ атентатамъ на царя.

Лондонъ 20. Доносятъ тутъ, що пôдчасъ ревізіи въ многихъ мешканяхъ пôдозрѣлыхъ особъ въ Петербурзѣ, знайдено чотыри бомбы. Также дôйшла тутъ вѣдомôсть, що царь напевно пôдписавъ указъ склекуючій, Земскій Соборъ, себто державный парляментъ. Указъ сей мае бути оповѣщеный дня 4 марта.

Москва 21. Убійця Серґія захове ся спокôйно и рôвнодушно. Коли хотѣли його приневолити до зôзнань, заявивъ, що всякѝ ихъ змаганя на нѣщо. Заки останки Серґія зложать въ землѣ, та сама судьба спôткае другихъ йому подôбныхъ. Вôнъ убивъ Серґія и уважавъ се навѣть за свôй обовязокъ въ оборонѣ гнобленого населеня. Великій князь вôдъ лѣтъ ногами доптавъ всяке право и нищивъ край. Вôнъ зробивъ царя тираномъ. Тому его партія постановила увôльнити царя вôдъ такого окруженя. Въ кôнци сказавъ заговорщикъ, що анѣ поліція, анѣ войско, анѣ шпіоны не въ силѣ охоронити передъ смертію тыхъ, котрыхъ терористична партія на смерть засудила.

Парижъ 21. Пробуває тутъ теперь пôпъ Гапонъ, котрый дня 22 сѣчня бувъ провôдникомъ робôтниковъ въ Петербурзѣ. Пôдчасъ кровавои стрѣчи робôтниковъ въ зъ вôйскомъ, зôставъ раненый въ рамя, а приятелѣ охоронили його передъ арештованемъ. Перебраный утѣкъ до Фінляндіи, а зъ вôдси утѣкъ за границю. Теперь пробувае въ Парижи и тôлько слѣдить подѣѣ въ Росіи, готовый кождои хвилѣ повернути зъ поворотомъ до Росіи, коли зайде того потреба.

Киѣвъ 21, Провôдники робôтниковъ ухвалили ґеперальный страйкъ, однакъ фабриканты заявили, що сповнятъ всѣ умѣркованѝ домаганя робôтниковъ.

Петербургъ 21. Въ Четверъ дня 23 уряджуе царь поминки въ честь погибшого великого князя Серґія, на котрôмъ будуть присутнѝ всѣ свояки померлого.

Петербургъ 22. Президентъ міністрôвъ Вітте предложивъ цареви плянъ комітету, котрый мае ввести въ житє приобѣцянѝ царемъ реформы въ указѣ зъ 26 грудня 1904 р. Царь зôзволивъ на деякѝ реформы въ справѣ цензуры, свободы религійнои и т. д. але заразомъ приказавъ здавити всякѝ змаганя, склекати Земскій Соборъ. Также заявивъ, що буде придержуватись дотеперѣшнои політики.

Ходить поголоска, що Вітте при кôнци авдієнціи заявивъ цареви, що складае свôй урядъ.

Варшава 22. Робôтники при зелѣзници Варшавско-Вѣденьской застановили роботу, въ наслѣдокъ чого комунікація мѣжь Росією а Австрією и Нѣмеччиною перервана. Всѣ публичнѝ школы въ мѣстѣ суть позамыканѝ, также и приватнѝ школы замыкають зъ огляду на безпеченьство дѣтей.

Петербургъ 22. Въ Баку на Кавказѣ, въ центрумъ нафтового промыслу Росіи, выбухли страшнѝ заворушеня робôтниковъ. Власти суть безсильнѝ супроти робôтниковъ, бо не могуть спустити ся на войско. Иншѝ вѣсти доносять, що улицѣ мѣста Баку засѣянѝ суть трупами.

Лондонъ 22. Великій князь Алексій йдучи за примѣромъ многихъ, выѣзджае на сталый побутъ до Парижа, бо уважае свое житє тамъ далеко безпечнѣйшимъ чимъ въ родиннôмъ краю.

Баку, Кавказъ 23. Крована бійка страйкарôвъ зъ войскомъ тревала чотыри дни. Скôлько осôбъ згинуло, не можна докладно сказати, въ кождôмъ разѣ не менше якъ тысячь. Обурене населеня велике. Осередкомъ революційного руху за Кавказомъ є Тифлісъ.

Варшава 23. Рухъ зелѣзничій уставъ въ наслѣдокъ страйку. Правительство хотѣло при помочи войска подняти рухъ, але робôтники до сего не допускають, вырываютъ шины, перевертаютъ возы и т. д. Страйкарѣ домагаютъ ся 8 годинного дня працѣ и пôдвысшеня платнѣ. Зарядъ зелѣзничій дае пôдвысшене платнѣ и 9 годинъ працѣ, но робôтники на те не годять ся.

Москва 23. Нынѣ вôдбувъ ся тутъ похоронъ Серґія при участи вдовицѣ Єлисаветы и двохъ великихъ князѣвъ Константина и Павла. Цѣлый реґиментъ ґренадіерôвъ пильнувавъ безпеченьства.

Варшава 24. Тутешна поліція зажадала пôдвысшеня платнѣ, бо инакше также застрайкує.

Петербургъ 24. Команданта и всѣхъ офіцирôвъ батеріи, котра давала сальвы на Йорданъ поставлено передъ военный судъ, за бомбу, котра правдоподôбно була призначена цареви.

Въ Потсвилъ, Па. кружать россійскѝ аґенты, котрѝ намовляють тутешныхъ Росіянъ до повороту до Росіи, обѣцюючи имъ безплатный поворотъ, и много грошей.

Варшава 24. На вѣденьскôмъ двôрци прийшло до бійки мѣжь поліціянтомъ а студентомъ. Поліцай хотѣвъ арештувати студента, за се, що заохочувавъ робôтниковъ до страйку, робôтники не хотѣли допустити до арештованя, тогдѣ поліцай вытягнувъ шаблю и хотѣвъ кинутись на студента, але въ тôй хвилѣ студентъ вытягнувъ револьверъ и влучнымъ стрѣломъ забивъ поліцая на мѣсци, а самъ щезъ середъ товпы.

Москва 24. Жѣнка убитого великого князя Серґія пôшла до вязницѣ, до убійцѣ своего мужа и поспитала ся його чому вôнъ забивъ еѣ мужа. На се вôдповѣвъ вôнъ еѣ, що забивъ його тому, позаякъ вôнъ бувъ катомъ бѣдныхъ людей, справдѣ не зробивъ йому небôщикъ жадной кривды, але вôнъ мстивъ ся не за свою кривду, але за кривду заподѣяну народови.

Велика княгиня середъ великого плачу опустила вязницю.

Война на Далекôмъ Сходѣ.

Токіо 19 лютого. Вѣсти зъ поля войны доносятъ, що россійскѝ войска, котрѝ минувшого тыжня заатакували лѣве крило японьскои арміи, цофнули ся теперь до Алімы, недалеко Мукдена. Россійскѝ позиціи коло Фузанъ и Гінґкінґъ зôстали скрѣпленѝ 50.000 свѣжого войска. Се мае выглядъ, неначебы Росіяне въ короткôмъ часѣ мали предприняти загальный атакъ на японьску армію.

Сенъ Франсиско, Кал. 19. Чотырнайцять россійскихъ офіцирôвъ, котрѝ по упадку Порту Артура попали въ японьску неволю, однакъ на „слово чести" зôстали пущенѝ на волю, прибули тутъ нынѣ кораблемъ „Сиберія". Всѣ они були черезъ весь часъ облоги въ Портѣ Артура и кажуть, що ґен. Стесель и россійске войско зробило то, що могло. Завтра вôдъѣзджають тѝ офіцеры до Ню Йорку, вôдтакъ до Франціи и до Росіи. Всѣ они згôдно заявили, що Японцѣ обôйшли ся зъ ними дуже по людяному.

Токіо 20. Зъ головнои квартиры японьскои арміи доходятъ вѣсти, котрѝ показують, що Росіяне готовлять ся до великои битвы. Пôльный маршалокъ Ояма доносить, що одна дивізія Росіянъ посувае ся зъ Шашанъ въ захôднôмъ напрямѣ. Японцѣ задержали два анґлійскѝ кораблѣ, котрѝ наладованѝ угльомъ намагали достати ся до Владивостока.

Парижъ 20. Петербурскій кореспондентъ доносить тутъ, що царь принявъ въ пятницю ґен. Ґріпенберґа дуже неласкаво, скартавъ го острыми словами и приказавъ йому задержатись въ Петербурзѣ, доки не достане рѣшеня, котре западе въ протягу чотырохъ днѣвъ.

Лондонъ 22. Вѣсти про змаганє Росіи заключити миръ, оказують ся не лишеными правды. Достовѣрнѝ жерела подаютъ навѣть условя уложенѝ царомъ и міністрами, пôдъ якими Росія готова заключити миръ. Условя тѝ суть слѣдуючѝ:

1) Корея остане ся въ зависимости вôдъ Япону.

2) Портъ Артура и пôвостровъ Ліаотунґъ зôстануть прилученѝ до Япону.

3) Владивостокъ зôстане невтральнымъ и вôльнымъ портомъ.

4) Китайска схôдна зелѣзниця буде пôдлягати невтральнôй інтернаціональнôй комісіи.

5) Манджурія по Харбинъ зôстане звернена Китайцямъ.

Трудности заходять лише що до звѣрненя коштôвъ военныхъ, котрыхъ Японцѣ певно зажадають. Высока личнôсть въ Петербурзѣ сказала, що зô взгляду на внутрѣшне положене и на великѝ трудности вести дальше вôйну, на пôдставѣ высше поданыхъ условій въ короткôмъ часѣ прийде до заключеня мира.

Коффа, Кримъ 21. Ґенер. Стесель, бувшій командантъ Порту Артура, прибувъ тутъ нынѣ витаный великою товпою народа. Депутація горожанъ привитала його хлѣбомъ солю. Помѣжь зôбраными було много, що стратили когось зъ родины пôдчасъ облоги Порту Артура. Стесель витавъ ся зъ тыми вдовицями и сиротами и потѣшавъ ихъ въ ихъ журбѣ.

Токіо 21. Заперечують тутъ всякимъ вѣстямъ про переспраны мирнѝ мѣжь Росією а Япономъ. Перше мусить бути зведена велика битва, если переспраны мають скôнчити ся успѣшно. Така битва здаєть ся вже не дуже далека.

Дотеперь зловили Японцѣ 39 кораблѣвъ зъ военною контрабандою.

Мікадо пôславъ своему войску $50.000 въ дарунку. На кождого жовнѣра припало 5½ цента.

Тієнтсінъ 22. Вôддѣлъ зложеный зъ 300 Росіянъ знищивъ зелѣзну дорогу мѣжь Гайченґъ и Ташікіао.

Токіо 22. Пôсля донесень телеґрафичныхъ зъ головныхъ кватиръ японьскихъ армій въ Манджуріи, Росія не безъ впину атакує японьскѝ позиціи на цѣлôй лѣніи.

Японцѣ готовѝ заключити миръ, але лишь пôдъ тымъ условемъ, що миръ сей буде тревалый и на довшій часъ забезпеченый. Японцѣ нѣколи не пристануть на такій миръ, котрый бы позволивъ Росіи назадъ зôбрати свои силы и добре приготовитись розпочати на ново вôйну. Що до коштôвъ военныхъ, то они выносять доси $350 міліонôвъ, и на случай заключеня мира, мусѣлабы Росія звернути частину того.

Петербургъ 22. Рôжнѝ ходять поголоски що до заключеня мира. Однѝ кажуть, що царь особисто є за тимъ, щобы якъ найскорше заключити миръ, другѝ знова кажуть, що царь не хоче мира пôдъ жаднымъ условемъ, а оденъ ґенералъ зъ царского штабу сказавъ, що якбы нынѣ заключено миръ то завтра выбухлабы революція.

Берлинъ 23. Царь Никола по довгôй розвазѣ прийшовъ до переконаня, що вôйну треба дальше вести. Росія мусить закôнчити вôйну лишь побѣдою, а на дальше веденє еи, и на добрѝ выгляды на будучнôсть мае досыть средствъ и енерґіи.

Петербургъ 23. Кружить тутъ поголоска, що пôдъ Мукденомъ кровава веде ся битва. Всхôдно-сиберійску зелѣзницю знищили Японцѣ на довгôй просторони.

Петербургъ 24. Ґен. Куропаткинъ доносить, що 20 японьскихъ торпедовцѣвъ и оденъ военный корабель показали ся пôдъ Владивостокомъ. Японцѣ посувають ся на передъ, россійскѝ патролѣ и переднѝ сторожѣ опускають свои становища и цофають ся.

Токіо 24. Въ Японіи находить ся теперь 14.000 полоненыхъ россійскихъ жовнярôвъ, мѣжь ними 616 офіцирôвъ.

Лондонъ 24. Телеґрамы зъ Петербурга и Мукдену доносять про битву, котра въ найкоротшôмъ часѣ мае ся вôдбути. Японцѣ намагають ся обôйти лѣве россійске крыло и оперують теперь въ горахъ, зъ вôдки зъ приходомъ весны є дуже догôдный приступъ. Они заняли Тсінгоченъ, що лежить 55 миль на полудневый всхôдъ вôдъ Мукдена. Позаякъ се мѣсце є вôддалене 40 миль вôдъ центрумъ арміи ґен. Курокі, проте припускають, що зôстала утворена нова армія, пôдъ командою ґен. Сайматсе. Также доносять телеґрамы, що ґен. Куропаткинъ приказавъ поробити приготованя на помѣщене великого числа раненыхъ 80—100 тысячь, въ Мукденѣ, Гарбинѣ, Телінґу и Иркутску. Все те є познакою, що заносить ся на велику битву.

СПРАВЫ „СОЮЗА".

Головный Урядъ „Р. Н. С." на роки 1904—1906.

Головный предсѣдатель	КОНСТ. КИРЧОВЪ, 140 Essex Str., Jersey City, N. J.
Головный секретарь	С. ЯДЛОВСКІЙ Box 76, Jersey City, N. J.
Головный касіеръ	АЛЕК. ШАРШОНЬ, 524 Pine & Franklin St. Shamokin, Pa.

Ихъ заступники:

Мѣсто-предсѣдатель.........С. Митренко OLYPHANT, PA.

Заст. секретаря........Йос. Кульчицкій BALTIMORE, M. D.

Заст. касіера...........А, Янковичь MC ADOO, PA.

Радні:

А. Валевскій..............St. Louis, Mo.
А. Семаницкій..............Trauger, Pa.
Кир. Дембицкій......Mahanoy Plane, Pa.
К. Кобанъ..................Olyphant, Pa.
Ал. Сорока..............Plymouth, Pa.
Иванъ Парилякъ........Terryville, Conn.

Ихъ заступники:

Ив. Сенько..................Jessup, Pa.
Ив. Посипанко..............Mc Adoo, Pa.
Ник. Домбровскій...........Eleanor, Pa.

Контрольна комісія:

О. А. Улицкій............Ansonia, Conn
Мих. Турковскій......McKees Rocks, Pa.
Ив. Ворґачъ..............Mt. Carmel, Pa

Головный орґанізаторъ:

о. Н. Пôдгорецкій, box 31, Jersey City, N.J

ЄСЛИ на якôмъ плейзѣ васъ є 10 до 15 Русинôвъ а хотѣли бы сте приступити до Союза, то заложѣть собѣ маленьке братство и напишѣть про се головному предсѣдателеви Konst. Kyrczow, 140 Essex Str., Jersey City, N. J. а вôнъ вамъ вышле близшй поясненя и пришле потрѣбнй рѣчи.

До вѣдомости

секретарямъ брацтвъ, що належать до Союза.

Выказы мѣсячнй треба посилати до головного секретаря вразъ зъ чеками або моніордерами на грошѣ, тôлько що на моніордерахъ треба выписувати имя касіера Alex Sharshon, Treas. L. R. N. U.

По деклараціи, грамоты, вôдзнаки, статуты, книжочки до записуваня мѣсячного и т. п. рѣчи треба писати до головного секретаря.

Спись новоприступившихъ, помершихъ або выступившихъ членôвъ треба посилати до головного секретаря.

До редакціи „Свободы" треба засилати квіты на посмертнє, адресы новоступившихъ, выступившихъ або помершихъ членôвъ а также всѣ змѣны адресôвъ. Въ листахъ всѣ треба написати докладно до якого братства (вôддѣлу) членъ належить.

Адресъ головного секретаря є: Mr. S. Jadlowski, Box 76, Jersey City, N. J.

Адресъ „Свободы" такій: Svoboda, Box 353, Scranton, Pa.

ПОСМЕРТНЇ ВѢСТИ.

✝

ЮЛІЯ БѢЛЕЦЬ, жена Василя Бѣлець, члена Р. Н. Союза вôдд. 40 въ Scranton, Pa., упокоила ся 26-го сѣчня с. р.

АЛЕКСАНДРА ШКУРАТЬ, донька Кузьмы Шкурата, членкиня Р. Н. Союза, вôд. 104 въ Perth Amboy, N. J., упокоила ся 15 лютого с.р.

Вѣчная память!

Рухъ въ вôддѣлахъ Р. Н. С.

ПОВѢДОМЛЯЄМЪ

всѣхъ членôвъ братства св. Й. Хр. въ Бофало, Н. Й. вôд. Союза 15, щобы явили ся на чвертырôчный мітинґъ дня 5-го Марта 1905, о другой годинѣ пополудни. Котрый членъ не явить ся — заплатить кары 50 цнт. а приходящій доляра. Такожъ каждый членъ нехай выспокоить свôй довгъ до братства и до Союза, щобы потому не жалувавъ за пôзно. Рôвножъ повѣдомляємъ всѣхъ, що хто хоче належати до братства мусить належати и до Союза и на вôдворотъ.

Запрашаємо всѣхъ Русинôвъ тутешныхъ и зъ околиць, що єсли который ще не належить до жадноѝ организации, щобы приступивъ до насъ а мы єго радо приймемо якъ брата.

П. Мацко, предсѣдатель,
Н. Лещишинъ, секретарь.

ОГОЛОШЕНЄ.

Симъ подаєсь до публичной вѣдомости, що Клюбъ 4-охъ Михайлôвъ въ Jersey City, N. J. вôд. Р. Н. С. 70, въ сѣчню 1905 змѣнивъ свою назву на „Рускій Молодечій Клюбъ Поступовый" (Young Men's Progressive Club).

9 10 Михаилъ Келичава, секрет.

БРАТСТВО

св. Йоана Хрестителя въ Seymour, Conn. буде принимати новыхъ членôвъ въ мѣсяцахъ Февруарy и Мартѣ вôдъ 16 до 30 лѣтъ безъ вступного а вôдъ 30 до 45 лѣтъ за половину вступного. Мітинґи вôдбуваютъ ся въ послѣдну Суботу мѣсяця въ Джерменъ Гали на 3-ій улици.

Гр. Карлякъ, секретарь.

ПОВѢДОМЛЯЄМЪ

всѣхъ галицкихъ Русинôвъ въ Монесенъ, Па. и околици, щобы каждый Галичанинъ явивъ ся на мітинґъ парафіяльный дня 12. марця 1905, точно о четвертой годинѣ пополудни. Каждый Галичанинъ має на сей мітинґъ явити ся, котрый хоче дати грошѣ на свое добро, котрый не хоче по часѣ бійки и процесу, котрый не хоче прозивки. Каждый має появити ся на той мітинґъ на 3-ôмъ стрітѣ въ Италіяновой Гали.

Алек Горощакъ,
Д. Федорчакъ,
Макс. Креницкій,
урядники.

Покликъ
на перше руске робôтниче ВѢЧЕ въ Ню Йорку!

Сполученй товариства „Зоря" и „Запорожска Сѣчь" скликують перше руске робôтниче Вѣче въ суботу дня 11-го марця 1905, о годинѣ 6 вечеръ, въ Progress Assembly Rooms, 28—30 Ave A. и на котрімъ часть запросити всѣхъ рускихъ робôтникôвъ зъ Ню Йорку безъ взгляду на партіи на спôльну параду о доли и недоли рускихъ робôтникôвъ тутъ въ Ню Йорку. Отже братя робôтники до дѣла, бо вже найвысшій часъ. Прибувайте на тоє Вѣче и возьмѣть живу участь въ тихъ парадахъ а зъ певностію зможемо поліпшити нашу сучасну и будучу долю.

Вступъ вôльный на Вѣче каждому рускому робôтникови.

За комітетъ:
П. Ярема, предсѣдатель,
9-10 *М. Тарнавскій, секретарь.*

— Хочете безпечно и скоро заѣхати до старого краю, або спровадити родину в краю, купѣть собѣ шифкарту у John-a Nemeth-a, 457 Washington St. New York, N.Y.

БАЛЬ!

Тов. „Зоря", вôддѣлъ 69 Р. Н. Союза въ Ню Йорку, устрою баль дня 4-го марця, 1905, то є въ суботу въ Progress Assembly Rooms, 28—30 Avenue A., межъ 2 а 3 улицею въ Ню Йорку. Початокъ о годинѣ 7 вечеромъ. Тикеты 25 центôвъ. Тикеты можна набути у предсѣдателя Тов. „Зоръ", п. М. Тарнавского 211 E. 4 St. або на бали при касѣ. Запрашаємо всѣхъ честныхъ Русинôвъ и Русинокъ зъ Ню Йорку и околиць прибути на нашъ баль, де ся разомъ забавимо. Музыка буде знаменита; за добру забаву ручить бальовый комітетъ. На балю будемъ принимати новыхъ членôвъ до Тов. „Зорѣ" и до Р. Н. Союза.

М. Тарнавскій, предсѣдат.,
А. Корпанъ, касіеръ,
Й. Шкрибайло, секретарь.

Збирайте грошѣ НА РУСКУ БУРСУ

въ Йонкерсъ, Н. Й. и вôдсилайте до: Rev. Paul Tymkievich, 69 Linden St., Yonkers, NY.

Чеки и моніордеры выпишуте на имя касіра: John Glowa, treas. R. N. F.

ДЯКЪ

зъ добрымъ голосомъ, знаючій уставъ церковный, провадити спѣвъ хоральный и учити дѣти, пошукує мѣсця. Адресъ:

Андрей Савка.
603 Swetland St., Scranton, Pa.

ХТО ЗНАЄ

о такôмъ плейсѣ де живе много Русинôвъ, Словакôвъ, Полякôвъ и другихъ еміґрантôвъ, а нема ще жадного аґента, котрый бы продававъ шифкарты и посилавъ грошѣ до краю — зволить донести о тôмъ до редакціи „Свободы".

Svoboda
Box 353, Scranton. Pa. 9-10

Ґде єсть?

Хто хоче шукати своихъ краянôвъ черезъ нашу газету, мусить заплатити 25 центôвъ за кожде оголошенє напередъ.

ДЕ ЄСТЬ

Олекса Луцкôвъ, зъ повѣту Чортковъ, зъ села Слобôдка. Приѣхалисьмо до Винипеґу въ роцѣ 1904 въ мѣсяцю червню и родина поѣхала на фарму а 2 сыны остали въ Винипеґу; одень сынъ прийшовъ въ осени до своихъ родичѣвъ а одного нема Хтобы знавъ де є мôй сынъ Олекса Луцкôвъ або вôнъ самъ, най зволить ласкаво зголоситись до свого батька.

Василь Луцкôвъ,
Star, Alta, Canada.

ДАРОМЪ ДОСТАНЕТЕ!

Нову докторску книжку мѣстячу въ собѣ цѣннй інформаціи и рады для мущинъ жѣнокъ и дѣтей, сли пôшлете свое имя на адресъ:

O. P. Box 268, Madison Sq., New York.

ПѢСНЯ.

Вѣють вѣтры, вѣють буйнй,
Що ажъ гиля гнуть ся,
Якъ заплачу въ Америцѣ
Ажъ муры трясуть ся.

Неоденъ ся мя питає,
Та чого я плачу,
А я єму повѣдаю:
Що милой не бачу.

А вôнъ менѣ знову на тоє:
Та хтожь тобѣ виненъ?
Хто зôставивъ милу въ Краю,
Тутъ взяти повиненъ.

Є що ѣсти, є що пити,
Хотяй тра робити,
А зъ милою єсть разъ лѣпше
Будобъ ми тутъ жити.

Лука Лисакъ.

БАЧНОСТЬ!

До всѣхъ Братствъ и вôддѣлôвъ Руского Нар. Союза!

Понеже на Головной Конвенціи въ Shamokin, Pa. референтъ статутôвъ, уложивъ табелю вступного — для ново приступаючихъ членôвъ, маючи на цѣли, що половина того вступного має оставати въ касѣ мѣсцевыхъ братствъ, и що тая ухвала не перейшла, длятого установляє ся, щобы братства и вôддѣлы Р. Н. С. побирали вступне якъ слѣдує:

Вôдъ 16 до 20 лѣтъ скôнченыхъ безъ вступного;
Вôдъ 21 до 25 лѣтъ скôнченыхъ вступне 25 цнт.;
Вôдъ 26 до 30 лѣтъ скôнченыхъ вступне 50 цнт.;
Хто має 31 лѣтъ скôнченыхъ вступне 75 цнт.;
Хто має 32 лѣтъ скôнченыхъ вступне 1.00 доляра;
Хто має 33 лѣтъ скôнченыхъ вступне 1.25 дол.;
Хто має 34 лѣтъ скôнченыхъ вступне 1.50 дол.;
Хто має 35 лѣтъ скôнченыхъ вступне 1.75 дол.;
Хто має 36 лѣтъ скôнченыхъ вступне 2.00 дол.;
Хто має 37 лѣтъ скôнченыхъ вступне 2.25 дол.;
Хто має 38 лѣтъ скôнченыхъ вступне 2.50 дол.;
Хто має 39 лѣтъ скôнченыхъ вступне 2.75 дол.;
Хто має 40 лѣтъ скôнченыхъ вступне 3.00 дол.;
Хто має 41 лѣтъ скôнченыхъ вступне 3.50 дол.;
Хто має 42 до 45 лѣтъ скôнченыхъ вступне 5.00 дол.

Таке вступне всѣ братства и вôддѣлы Р. Н. С. мають побирати вôдъ ново приступаючихъ членôвъ.

Вôдъ Головного Уряду Руского Народного Союза:

К. Кирчôвъ, предс.,
С. Ядловскій, секр.,
А. Шаршонь, касіеръ.

На продажь

168 акрова фарма, зъ того 40 акрôвъ пôдъ управою, решта пасовиско и твердый лѣсъ. Черезъ фарму перепливає рѣка. До фармы належить садъ, два домы, одень зъ 9 а другій зъ 3 комнатами, кузня, велика стайня, що змѣстить 7 коней, 7 коровъ и 50 овець, плуги, бороны, 2 возы, 2 саней, колтівейторъ, грабарка, жниварка, млынокъ и другй знаряды господарскй. Фарма вôддалена 29 миль вôдъ Скрентонъ, 9 миль вôдъ желѣзницѣ, 2½ милѣ вôдъ почты.

Цѣна $3.000, половина готôвкою, решта на сплату на 5 процентъ. Хтобы хотѣвъ видѣти або купити сю фарму, зволить зголоситись до редакціи „Свободы", 209 Linden Str., Scranton, Pa.

Дописи.

Зъ Terryville, Conn.

Читаючи „Свободу", бачу, що зô всѣхъ сторôнъ свѣта можь подыбати якусь допись, де тôлько живуть нашй Русины, то дають о собѣ знати. А мы тутъ мовь Богомъ позабутй, нѣкому и не снить ся, абы написавъ до „Свободы" про житє террівилскихъ Русинôвъ. По правдѣ и не було що писати; доброго у насъ не було нѣчого, а що зле то не варто пускати въ свѣтъ. И такъ всьо спало сномъ блаженныхъ доки не прийшовъ до насъ знаный вже читателямъ „Свободы" Иванъ Парилякъ зъ Ню Йорку. Вôнъ намъ зачавъ оповѣдати якъ жиютъ люде по иншихъ мѣсцевостяхъ, якъ ся орґанізують и т. д. Дуже разъ зганивъ тыхъ, котрй не належали до мѣсцевого братства и до Союза и такъ докладно показавъ вартôсть братства та Союза, що много молодыхъ хлопцѣвъ приступило до братства та на жаль не всѣ до Союза, но дасть Богъ, що и они приступлять пôзнѣйше. Панъ Парилякъ яко предсѣдатель нашого братства сильно застосовує и выповняє приписы нашого статута. Такъ отже запросивъ всѣхъ братôвъ на 29 Януара до гавзу п. В. Вавриняка, бо галѣ еще нема, и давъ вôдчитъ про Сократа фільозофа и пояснивъ, що було не зрозумѣле, та ще и инше почитавъ зъ веселой книжочки, що братя насмѣялись, та не жалували такъ перебути сю недѣлю. Такожь не забувъ вôнъ поговорити и за Р. Н. Ф. та Бурсу. Вôнъ горячо промовивъ о значѣню Бурсы, вôдки мають выйти проводирѣ американьскои Руси, и самъ давъ почнъ до збираня складки и зôбравъ $4.25 на Руску Бурсу въ Америцѣ. Имена жертвователѣвъ: Михаилъ Бобикъ и Иванъ Загочевскій по 50 ц.; Иванъ Парилякъ, Пет. Летита, Николай Лиґа, Фил. Лиґа, Семанъ Понко, Пав. Духъ, Зах. Лиґа, Асафатъ Дзямба, Мих. Вѣтикъ, Вас. Вавринякъ, Иванъ Мучка, Пан. Дзямба и Андрей Лиґа по 25 цнт.; разомъ $4.25. Ще бôльше дали доказъ любови до такого дѣла Тимко Кушвара, Алек. Цѣхонь и Иванъ Гира, котрй не были на вôдчитѣ, але довѣдавшись, що збирали на Бурсу, то зложили по 25 цнт., що разомъ робить 5 долярôвъ. Дай Боже, щобы всюды нашй Русины робили добро та збирали на Руску Бурсу, а тогды певно не одной рускоѝ дитинѣ поможемо бы ся вчили.

П. Л.

Зъ Desloge, Mo.

Сумну вѣсть дôстались мы вôдъ п. Зузаны Старикъ зъ Chicago, Ill., що єѣ мужъ а нашь братъ Яковъ Старикъ зôставъ забитый трекомъ изъ своимъ 9 рôчнымъ сыномъ Каролемъ 4 Февруара, 1905 р., Небôщикъ походивъ зъ Угорщины, села Шурягны, земплинськой столицѣ, мавъ 39 лѣтъ. До Америки прибувъ въ мѣсяцю Февруару 1901 року. Членомъ Братства и Р. Н. Союза бувъ вôдъ 6 Октобра 1901 р. Братъ Старикъ робивъ межи нами въ оловяныхъ майнахъ и звôдси вôдѣхавъ до Chicago и тамъ въ Апрѣлю 1904 р. спровадивъ жену зъ троима дѣтьми зô старого краю, але недовго ся тѣшили разомъ, бо прийшла страшна смерть и розлучила ихъ. Небôщикъ бувъ честный чоловѣкъ. Неоденъ который знає небôщика еще зô старого краю, чи то зъ его села, чи то зъ тои фабрики де вôнъ працювавъ за 9 лѣтъ на Угорщинѣ въ Репици, залѣє ся слезами, коли почує тую вѣсть, бо небôщикъ за свою чесноту придбавъ собѣ и поважанє межи чужими людьми. Православне братство св. Отця Николая вôддало єму послѣдну послугу, зашо имъ складаємо въ имени нашого братства щиру подяку а также православному священикови И. Качурову старокраєве Бôгъ заплать. Въ глубокôмъ смутку погружену вдову и сироты поручаємо опѣцѣ Божой, а упокоившому ся братови нехай буде вѣчная память.

Т. Рєвакъ,
секретарь братства.

Зъ Курітибы, Бразилія.

Намъ ту дуже невыгôдно зъ тою бразилійскою почтою, що має таке кепске получене зъ пôвнôчною Америкою. Мы тутъ дуже радо читаємо вашу Свободу, бо все чоловѣкъ чогось нового довѣдаєсь. А своеи газетки неможемъ дочекати ся черезъ оо. Василіянôвъ. Кобысьмо мали хоть двохъ отцѣвъ свѣтскихъ, то справа пошла бы може легче. О. Божуховскій каже тихъ зъ церкви выкидати, котрй дали на друкарню. Можемъ подяковати тôлько о. Роздальскому, котрый нашй справы попирає и стараєсь о добро народа.

Иванъ Занько.

НОВИНКИ.

КАЛЕНДАРЬ.

Мартъ

2	Ч.	Теодора
3	П	Льва папы
4	С.	(Задушна) Архіпа
5	Н.	Мясоп. Агатона, Льва
6	П	Тимôтея
7	В	Атаназія. Евген.
8	С	Поликарпа

СОЮЗЪ ДЛЯ ОХОРОНЫ ДѢТЕЙ.

По обчисленямъ въ Нѣмеччинѣ родить ся що року 180.000 неправесныхъ дѣтей, отже майже десятина всѣхъ дѣтей въ Нѣмеччинѣ належить до т. зв. незаконнородженыхъ. Дуже значный процентъ зъ нихъ умирае въ першихъ рокахъ або й мѣсяцяхъ по народженю, бо матери не въ силѣ по причинамъ по части економичнымъ, по части фальшивого морального стиду, дати такимъ дѣтямъ потрѣбне удержане. Той сумный фактъ вызвавъ заснованє „Союза для охороны матерей", що мае на цѣли давати помôчь матеріяльну и моральну, бѣднымъ матерямъ, устроювати родильнѣ домы, приюты для новонародженыхъ, давати матерямъ правну помôчь и т. п. Крôмъ того союзъ рѣшивъ выготовити проектъ державного обезпеченя родильницъ, проектъ закона охороны материньства и ин.

РЕФОРМЫ ВЪ РОСІИ.

Комітетъ міністрôвъ по переведеню нарадъ надъ законами о цензурѣ, ухваливъ мѣжъ иншимъ упросити міністра просвѣты и внутрѣшныхъ справъ, щобы по нарадѣ зъ кієвскимъ ґенералъ-ґубернаторомъ и представителями академіи наукъ и университетôвъ кієвского и харкôвского зревѣдовано царскій указъ, въ справѣ обмеженя малоруского языка въ книжкахъ.

Въ цѣли ревізіи цензуральныхъ и пресовыхъ законôвъ и уложеня нового проекту дотычныхъ законôвъ ухвалено установлене окремои комісіи, зложенои зъ досвѣдченыхъ въ сихъ справахъ урядникôвъ и репрезентантôвъ и интересованыхъ департаментôвъ, пôдъ проводомъ особы выбранои царемъ. Президентъ сеи комісіи мае мати право запрошувати на засѣданя особы, вôдъ котрыхъ надѣе ся одержати пожиточнѣ информаціи, якъ такожъ представителѣвъ провінціональнои пресы. Вôна мае такожъ мати право безпосередного предкладаня державнôй радѣ предложенъ.

Комітетъ міністрôвъ ухваливъ вôдтакъ, щобы еще передъ ревізіею згаданыхъ законôвъ право міністра внутрѣшныхъ справъ заборонюваня ґазетамъ инсератôвъ и права, яке ему теперь прислугуе, именно передаваня выдавництва часописи вôдъ одного редакціи до другои. Такъ само еще передъ ревізіею цензуральныхъ законôвъ право міністрôвъ внутрѣшныхъ справъ заборонюваня продажи поодинокихъ чиселъ може вôдносити ся лише до продажи на улицяхъ, площахъ, кіоскахъ и инныхъ публичныхъ мѣсцяхъ, але не въ книгарняхъ и читальняхъ.

Міністеръ може жадати названя имени автора деякихъ статей, якъ авторъ мае бути обжалуваный и якъ міністеръ зробить се зъ огляду на безпеченьство державы.

Книжки, котрѣ міністеръ внутрѣшныхъ справъ буде вôддавати комітетови міністрôвъ въ цѣли конфіскаты зъ причинъ политичныхъ, мають бути предложенѣ до заопініюваня академіи наукъ и иншимъ науковымъ институціямъ. Міністры внутрѣшныхъ справъ и судôвництва мають зревѣдувати постановы о цензурѣ. — Всѣ тѣ ухвалы царь затвердивъ дня 3 с. м.

Царскій рескриптъ именувавъ тайного совѣтника Кобека, президентомъ спеціальнои комісіи для ревізіи пресы. Рескриптъ высказуе ему признане за его літературнѣ працѣ и тѣсну звязь зъ літературою. Царь позволяе Кебекови зносити ся зъ нимъ самымъ безпосередно и покликувати до выслуханя гадки тѣ особы, котрѣ узнасть за вôдповѣднѣ. На закôнченє рескриптъ высказуе надѣю, що праця комітету скоро дôйде до успѣшного результату.

Всячина.

МАЄТОКЪ ЦАРСКОИ РОДИНЫ.

Россійскій царизмъ се не лишь политична кліка, але и економічна. Самъ царь мае больше якъ сто палатъ, въ котрыхъ такъ господаруе ся, якбы вôнъ въ нихъ мешкавъ, хоть царь черезъ цѣле свое житє въ бôльшости палатъ цѣлкомъ не бувъ. При господарствѣ въ тыхъ палатахъ занятыхъ є 32.000 слугъ а то всьо коштуе рôчно 20 міліонôвъ рублѣвъ. Цѣла царска родина, числячи ажь до третого поколѣня, складае ся зъ 33 мужескихъ членôвъ, зъ котрыхъ каждый достае рôчнои пенсіи 2 и пôвъ міліона рублѣвъ; а мають они 40-ову часть всеи землѣ въ европейскôй Росіи, мають 325 палатъ и замкôвъ зъ 22 тысячами слугъ. На одного припадае 637 слугъ.

ИНТЕЛІҐЕНЦІЯ У ЗВѢРЯТЪ.

Ученѣ свѣта звернули въ послѣдныхъ часахъ пильну увагу на свѣтъ звѣринный и пôзнають звѣрячій розумъ. Оденъ дуже ученый натуралістъ, Теодоръ Цель, написавъ дуже цѣкаву книжку п. з. „Чи звѣрята суть нерозумнѣ?" де на подставѣ довголѣтныхъ дослѣдôвъ доходить до заключеня, що деякѣ звѣрята мають такъ острѣ и вражливѣ змислы, що смѣло можна ихъ назвати интеліґентными.

Въ Парижи выходить навѣть часопись наукова, котрои спôвробôтниками суть найзнаменитшѣ природознавцѣ, а занимае ся она выключно психологіею рôжныхъ звѣрятъ. Найзнаменитшимъ робôтникомъ при той часописи є Гачетъ Суплетъ, котрый цѣле свое житє посвятивъ студіюваню рôжныхъ звѣрятъ. Зъ початку тресувавъ вôнъ звѣрята для публичныхъ представленъ и для россійского царя Александра III. Мавъ отже способность добре пôзнати звѣрята и дôйти до дуже важныхъ заключенъ. Черезъ його руки переходили псы, коты, вôвцѣ, козы, конѣ, малпы, слонѣ, львы, голубы и т. д. и всѣ мôгъ вôнъ докладно пôзнати.

Вôнъ подѣливъ всѣ звѣрята пôсля степеня ихъ интеліґенціи на три клясы. До найнизшои клясы належать звѣрята, котрыхъ треба приневолювати до якои небудь роботы; до высшои клясы належать тѣ, у котрыхъ головну ролю грае инстинктъ; до найвысшои клясы належать тѣ, котрѣ попри інстинктъ, мають певный засôбъ интеліґенціи, котра ихъ выріжняе мѣжъ иньшими звѣрятами.

Мѣжъ инстинктомъ а интеліґенціею заходить груба рôжниця. Тѣ звѣрята, у котрыхъ переважае инстинктъ, можна приневолити до роботы лише грозьбою, нѣколи въ добрый способъ. Звѣрята интеліґентнои клясы дадуть ся словами спонукати до роботы.

Послѣдными часами робивъ сей ученый дослѣды зъ перелетными птицями и почтарскими голубами хотячи переконати ся, що властиво, якій змислъ дѣлае на тѣ птицѣ, що они николи не поблудять. По многихъ досвѣдахъ дôйшовъ вôнъ до переконаня, що тѣ птицѣ мають незвычайно быстру память и зôръ.

Незвычайно інтересні були досвѣды того ученого зъ котомъ. Вôнъ замкнувъ його до деревляної клѣтки, котрои дверѣ були зъ дуже слабои сѣтки, котра за трошка сильнѣйшимъ стрясенемъ розлѣтала, дверцята тѣ пôдперъ патичкомъ, а побôчь клѣтки поставивъ молоко. Розумѣесь, що кôтъ хотѣвъ напити ся молока, а передовсѣмъ достати ся зъ клѣтки. Вôнъ мôгъ дуже легко достати ся черезъ ту сѣтку, але того не зробивъ, лише делікатно высунувъ лапку зъ клѣтки, вôдкинувъ пôдпору и въ сей способъ выйшовъ зъ клѣтки.

Коли мы возьмемо нетресовану малпу або пса, и скажемо имъ ходити по дощцѣ, то они послухають нашого слова, чи руховъ руки; коли однакъ возьмемо вôвцю, тогдѣ ничого не вдѣемо зъ нею нѣ словомъ нѣ крикомъ, треба батога. Она пôйде черезъ дошку лишь пôдъ вражѣнемъ страху.

Ученый сей уложивъ навѣть табелю, котра показуе рôжнѣ степени інтеліґенціи у живучихъ сотворѣнь, почавши вôдъ чоловѣка. Друге мѣсце запимае малпа, — трете песъ, — кôнь четырнайцяте и д. д.

Урманецъ.

Поговôрки.

Куды хилить вѣтеръ, туды гиле гнеть ся.

Не грѣй гадюки за пазухою, бо, якъ вôджие, то вкусить.

Плугачь оре.и въ працѣ дреть ся, а паньске черево, оттакъ ажь дметь ся.

Панѣ на всѣ сани.

Що паньска хороба, то наше здоровле.

Лѣпше кривду терпѣти, якъ кривду чинити.

Грицъ за дровами, Грицъ за волами, и товкачь и помело.

Хапай Петре, поки тепле. Силованымъ воломъ не доробишь ся.

Не дуй проти вѣтру.

Не рада коза на торгъ, та ведуть.

Уперте теля вовкови користь.

Повный колосъ гнесь до долины, а порожный въ гору сторчить.

Дре голову якъ попова кобыла.

Ходить якъ индюкъ переяславскій, величае ся якъ заяцъ хвостомъ, дметь ся, якъ жаба на посуху.

Коли-бъ не Опанасъ, не булобъ тутъ и насъ.

Нехай буде гречка, кобы не суперечка.

Нѣ до Бога, нѣ до людей; нѣ до лѣса, нѣ до бѣса.

А якъ тебе звуть: Михайло. А робити хоть: Нехайно. — А борщу? Не хочу; а пирога? — Хочь бы два.

Жвавый такій, якъ жидъ молотити, якъ ракъ на гребли.

Выбирае ся, якъ за море стрѣляти.

Пôйшовъ якъ ракъ по дрѣжджѣ.

Господиня, три городы — одна дыня.

Захотѣло ся, запрягайте; вôдхотѣло ся, розпрягайте.

Баба зъ нехочу цѣле порося зѣла.

Грѣхъ не личкомъ завязати, та пôдъ лавку сховати.

Адамъ зъѣвъ кисличку, а у насъ оскома на зубахъ.

Де богато бабъ, тамъ дитя безпупе.

Хочь правду женуть люде, таки правда завсе буде.

Правда изъ дна моря выринае, а неправда потапае.

Правдою цѣлый свѣтъ перейдешь, а не правдою, анѣ до порога.

По правдѣ живи, по правдѣ и вмрешь.

Чого Ивась не научивъ ся, сего Иванъ не буде вмѣти.

Вôдъ краю до краю, а въ серединѣ не знаю.

Ученый, и кобылы не запряже.

Що школа, то и мозола; безъ мозолы нема школы.

Якъ животъ вôдозве ся, трудно правда пôзнае ся.

Людей слухай, та свôй розумъ май.

Млынъ меле, мука буде; языкъ меле, бѣда буде.

Язычку, язычку, маленька штука, велике лихо творишь.

Красне пѣре на вудвудѣ, але самъ смердить.

Пристало якъ коровѣ сѣдло.

Де не можна перескочити тамъ треба перелѣзти.

Котра корова богато реве, тота мало молока дае.

Брехати, не цѣпомъ махати.

Оно то правда, та небилицею дуже пахне.

Стôлько правды, якъ въ решетѣ воды.

Честный, якъ жидôвска потилиця.

Хочь бы ты бувъ чистый якъ лѣдъ, а бѣлый якъ снѣгъ, то тя обмовлять вôдъ головы до нôгъ.

Правды на ноготь, а прибавки на локоть.

Однѣ руки право пишуть, а другѣ мажуть.

Нѣхто самъ на себе батога не сплѣтае.

На чужій коровай, очей не поривай.

Лѣпше свое латане, якъ чуже хватане.

Зъ чужого коня и середь калужѣ злази.

Хочь мы свои браты, та нашѣ кишенѣ не сестры.

Каждый дѣдько въ свою дудку грае.

Нужда мовчати не вмѣе, нужда законъ ломить.

Въ степу и хрущь мясо.

На безрыбю и ракъ рыба, на безлюдю и Хома чоловѣкъ.

Взявъ чортъ корову, най бере и теля.

Хто не береже грошей, той ихъ не стоить.

Богатому чортъ дѣти колише, а убогій и няньки не найде.

Богатому дурневи мѣсце дадуть, богатого дурня всѣ величають.

Богацтво дме, а нещасте гне.

Богатого и серпъ голить, а бѣдного и бритва не хоче.

Хто мае грошѣ, той всюди хорошій, а хто бѣдный, той нѣкому не потрѣбный.

Якъ умре богатырь, такъ йде увесь миръ, а якъ умре харлакъ, тôлько попъ та дякъ.

Не той богатый, хто мало мае, а той, хто богато жадае.

Не всѣмъ однаково дане, одному ситце, другому решетце.

Половина свѣта плаче, половина скаче.

Прибери пня, дай ему имя, а зъ него буде чоловѣкъ.

Смѣшне.

Судія до обжалованого: Вы що здурѣли? Чого прийшли зъ цѣпомъ до суду?

Обжалованый: Та на ферлядунку прецѣнь стояло, щобы я явивъ ся и мавъ чимъ боронити ся. Хотѣвъ я прийти зъ бучкомъ, але подумавъ, що лѣпше цѣпъ взяти, якъ прийде до обороны.

* *

Жѣнка: Я не розумѣю, якъ можна такъ довго сидѣти въ шинку.

Мужъ: Га, якъ не розумѣешь, то длячого говоришь о тôмъ, чого не розумѣешь?

* *

Въ судѣ каже судія до старого злодѣя: „Вже десять лѣтъ жили вы порядно, а теперь васъ знову на крадежи приловили?"

— Злодѣй: „Га, прошу свѣтлого суду... Я постарѣвъ ся, ноги вже слабѣ и я вже не мôгъ такъ скоро утѣкати якъ давнѣйше.

* *

— Чи той піячина жонатый?

— Нѣ!

— Но то еще щасте для его жѣнки.

* *

Учитель. Слухай Михасю! Твôй тато зарабляе на тыждень 12 коронъ. По выплатѣ въ суботу заплативъ 2 кор. за дерево а 3 кор. и 50 сот. въ крамници. Колько принесе ще до дому?

Михась. Нѣчого прошу пана професора.

Учитель. Овва,а то якъ?

Михась. Бо решту пропе.

JOHN J. CAMPTON

Католицкій похоронникъ.

Вынайдае тано керичѣ — ту и на околицю. —

410 WEBSTER STR., - SHAMOKIN PA.

ГАВРІИЛЪ МАЛИНЯКЪ

WHOLESALE

Cor. Franklin & Spruzheim Sts. SHAMOKIN, PA.

Мае завсѣгды на складѣ свѣже, добре пиво въ великихъ и малыхъ бочôвкахъ зъ найлучшихъ броварôвъ, горѣвки и лікеры найлѣпшого ґатунку.

Братя! вимовляйте у свого!

МАЄШЬ КНИЖКИ ДО ОПРАВЫ?

CONDRAD LOTZ,

305 Lackawanna Ave., Scranton, Pa.

оправляе книжки всѣлякого рода, хочь бы якъ роэтрясенѝ. Также робить книжки для братствъ, церковь, бизнесменôвъ и т. д. За роботу ґварантуе.

SOCIALISM is the coming issue in politics. You may be for it or against it, but in either case you need to understand it, and so you need to read

The International Socialist Review

Ask your newsdealer for it or send 30 cents for a three month's subscription and a copy of Socialism and Farmers. No free copies.

CHARLES H. KERR & COMPANY, Publishers
56 FIFTH AVENUE, CHICAGO

СЕМАНЪ МИТРЕНКО

готельничій

на River st., OLYPHANT, Pa.

Хочешь выпити гарненько?
Запытай ся де Митренко;
Готель, виску, пиво мае,
Повнѝ склянки доливае.
Є цигара, є и галя
На мітинги, на забавы:
Тамъ посидишь, погуляешь,
Вчуешь неодно цѣкаве, —
А що выпешь, то знай брате,
Пôде дальше, якъ у пяты!

ОДИНОКІЙ РУСКІЙ ГОТЕЛЬ

Д. ГОЛОДА

38 Green str., JERSEY CITY, N.J.

Кождый Русинъ маючій яку небудь потребу въ Ню Йорку, чи въ околици, новиненъ вступити до того готелю, бо тутъ достане найздоровшѝ и найтаншѝ напитки всякого рода и пораду, де най лучше куп ити шифкарту.

Dr. F. J. Meek,

(МИКОЛАЙЧИК.)

СПЕЦИЯЛІСТ СЛАБОСТЕЙ ЖІНОЧИХ, ДИТЯЧИХ І ВЕНЕРИЧНИХ.

Жени при породі дізнають особлившої опіки.

Офіс: 227 N. Shamokin Str. SHAMOKIN PA. | Телефон Nr. 1673

Юліянъ Копистяньскій

(JULIAN KOPYSCIANSKI)

424 Shamokin Str., ШАМОКІНЪ, ПА.

Перворядный салюнъ рускій. — Найлѣпшѝ напитки можна ту достати, якъ: пиво на шклянки и бутельки, вина розмаитого ґатунку, горѣвки доскональѝ, цигара дуже добрѝ.

Спѣшѣть Братя Русины до свого братчика Юлька!

ST. HERMANS BENEVOLENT Society. ORGANISED FEBR. 1888 ROCHESTER, N.Y.

Выробляе братскі машлѣ, шапки, вôдзнаки, хоругвы, уніформы.

Цѣнникъ и пробки высылае даромъ.

Можете писати до насъ по руски, словеньски або польски.

R. H. Morgan, 23 N. Main str. Shenandoah, Pa

Польска Кольонія въ Державѣ Вирджінія.

Маемо 40.000 акрôвъ урожайнои землѣ вôдъ $5 до $15 за акоръ фармы зъ забудованемъ або безъ забудованя, поле або лѣсъ недалеко желѣзницѣ и великихъ мѣстъ, де легко можна заробити гарный грôшь на всѣхъ плодахъ. Земля є всюда добра, и кождому добре веде ся. Родить ся добре жито, пшениця, ячмѣнь, овесъ, солодка картофля, кукурудза, тютюнъ. Овочѣ: яблока, грушки, сливки, огôрки, мельоны, помідоры и взагалѣ вся огородовина. Вино є таке добре якъ каліфорнійске. Земля є рôвна, покрыта переважно дубовымъ лѣсомъ. Пасовиска для худобы, овець и т. д. Вода жерельна на кождôй фармѣ 20 стôпъ глубока. Морозôвъ анѣ спеки тутъ нема, цикльоны тутъ незвѣснѝ. Недалеко суть великѝ мѣста якъ Річмондъ, Балтіморъ, Вашінґтонъ, Ню-Йоркъ, Філяделфія. Тысячѣ людей глядає теперь фармы и много вже Полякôвъ закупило вôдъ насъ землю и суть вдоволенѝ. Кождый повиненъ йти на фарму, де кождый є своимъ паномъ, а маетокъ фармерôвъ є забезпеченый. Фармеры не потребують боятися страйку. зменьшеня платнѣ або калѣцтва. Фармы продаемо за готôвку. або на легку сплату, однакъ часть треба зложити готôвкою, а решту на сплату пôсля умовы.

По близшѝ услôвя пишѣть по польски до

JOHN JELINEK & CO.
1116 Pine Alley, Braddock, Pa.

Напишѣть десьте вычитали се оголошене. 24.2.05

ВЕЛИКІЙ КОМПАНІЧНЫЙ СТОРЪ

Russian Mercantile Co Ld.

— въ —

SHAMOKIN, PA., 327 Shamokin st.

Найбольшій рускій компанічный сторъ въ Америцѣ. Заложеный ще въ роцѣ 1889, а теперь побôльшеный, украшеный и на ново уряджений. Новый дôмъ великій, красный, котрый компанія купила 1896 року за $18.000 доказуе, що може компанічна робота. — Всѣ розумнѝ Русины належать до тои компаніи, купують зô свого власного стору значить, спомагають самыхъ себе. — Мѣсячно обертае сторъ сумою $5,500.00 Заряджують нимъ:

Н. Габура, М. Колодѣй.

ИВАНЪ ГЛОВА

JOHN GLOVA (POSTMASTER)

— въ —

Excelsior, Pa.

ОДИНОКІЙ СТОРЪ НА ЦѢЛЫЙ EXCELSIOR.

Всякѝ потребнѝ рѣчѝ до житя, якъ також можна купити убраня майнерскѝ и звычайнѝ.

Посылае также грошѣ до всѣхъ частей свѣта, скоро, тано и беспечно.

Продае шифкарты.

Не вôдъ нынѣ вже знають люде солідного Ивана Глову.

Оденъ зъ найбôльшихъ броварôвъ въ Америцѣ.

ВАРИТЬ ПИВО НА КРАЕВЫЙ СПОСÔБЪ, БЕЗЪ ВСЯКИХЪ ПРИМѢШОКЪ.

Хто лишь разъ покоштуе сего пива, то иншого вже не хоче пити.

Голова вôдъ него нѣколи не болить, бо есть здорове и поживне.

НЕ ТРЕБА ЄГО ЗЪ РЕШТОЮ ХВАЛИТИ, БО ДОБРЕ САМО ЗА СЕБЕ ГОВОРИТЬ.

E. ROBINSON'S SONS,

LAGER BEER BREWERY,
435 to 455 N. 7-th Str.
SCRANTON, PA.

Telephone calls: GENERAL OFFICE 2333.
NIGHT CALL 4854.

Перша Руска Торговля и Рукодѣльня

РИЗЪ И ЗНАРЯДÔВЪ ЦЕРКОВНЫХЪ

у Львовѣ

поручае богато заосмотреный складъ всѣлякихъ товарôвъ церковныхъ.

Принимае замовленя на всякѝ роботы зô золота, срѣбла, бронзу и иньшихъ металѣвъ, якъ також до вôдновленя, позолоченя и посрѣбленя всякѝ церковнѝ и домашнѝ знаряды.

Всяки посылки полагоджуе вôдворотною почтою. Все выконуе въ найкоротшôмъ часѣ и по найнизшôй цѣнѣ. На жадане высилае цѣнники богато ілюстрованѝ.

Е. Спожарскій и В. Устеньскій,
ул. Руска Ч. 1., Львôвъ, Austria, Galicia.

Друкарня „Свободы“

друкуе

тикеты, папери, коверты, книги, книжки, плякаты, циркуляри

и взагалѣ всѣ роботы друкарскѝ

старанно, тано и на часъ.

Братскѝ опѣкуны хорыхъ повиннѝ мати книжки для записованя коли хто захорувавъ, на яку слабôсть и т.д.

Адресь:

„SVOBODA“, Box 353, Scranton, Pa.

Гей Русины! чи знаете вы дорогу до дешевого и доброго купна? Она веде просто до

Юрія Хиляка

въ OLYPHANT, PA.

Вы его певно добре знаете. Въ него знайдете одинокій, найдешевшій, найлучшій и наймоднѣйшій сторъ зъ убранями. Купите добре „шифкарту“ скоро а безпечно пôшле вамъ грошѣ до старого краю. Не гадайте однакъ, що то вже все — нѣ! Вôнъ мае ще найпараднѣйшій салунъ въ мѣстѣ пôдъ назвою:

Anthracite Hotel.

Тамъ доперва погоститеся, якъ въ рôдной бабки на весѣлю.

РЕСТАВРАЦІЯ И КАВЯРНЯ

TROMETTER'S

(Трометеръ)

при Рединьскôмъ дипѣ въ Shamokin, Pa.

Снѣданя, Обѣды, Вечерѣ

Въ кождôмъ часѣ можна достати такъ горячѝ якъ и зимнѝ перекуски. Потравы прилагодженѝ на европейскій способъ, дуже смачно. Услуга солідна. Окремѝ комнаты для родинъ. Найлучшѝ вина, пива, лікеры, горѣвки и всѣ можливѝ напитки. Цѣна дуже мала.

1883- ЛЮДЕ ОТВОРѢТЬ ОЧИ! -1905.

50.000 даромъ.

Книжка, котра охоронить Вамъ житє, здоровлє и грошѣ.

Д-ръ Е. С. КОЛЛИНСЪ М. І. може знову похвалитись поступомъ и працевъ, котрыми закôнчивъ минулый рôкъ для добра терпячого загалу, бо рôкъ 1904 значно перевысшивъ число тыхъ, що були вылѣченѝ въ минулыхъ лѣтахъ.

Працѣ талановитого спеціялисты зъ Ню Йорского Університету ПРОФ. КОЛЛИНСА досягли такои доконалости, що перевысшає другихъ. Сотки, тысячѣ вылѣченыхъ людей выражають вдяку и похвалу минулого року, длятого що були вылѣченѝ методовъ ПРОФ. КОЛЛИНСА.

Прочитайте собѣ листы, якѝ прійшли до Д-ра КОЛЛИНСА вôдъ людей нимь вылѣченыхъ дякуючи єму за скоре и стале вылѣчене. Чи ще можна жадати лѣпшихъ доказôвъ?

ВЫЛѢЧЕНЫЙ ЗЪ ГЕМОРОИЧНОЙ ХОРОБИ И МѢХУРА.

ПАВЕЛЪ ВАСИЛЕВСКІЙ,
Box 116,
Grampian, Pa.

Славный докторе!

Маю надѣю, що схочете прочитати моихъ колька словъ вдячности. Я бувъ хорый на сифілісъ больше якъ 5 рокôвъ. Удававъ емъ ся до рѣжныхъ докторôвъ и спеціялистôвъ, але вмѣсто достати полекши, сифілісъ запущавъ своє корѣнє глубоко въ мôй организмъ и розширивъ ся до такого степени, що небуло на менѣ здорового тѣла и смерть грозила мому житю. За порадою моихъ пріятелѣвъ я удавъ ся до Васъ пане докторъ, а по отриманю вôдъ Васъ лѣкарствъ, учувъ емъ вôдразу пôльгу. Отжежь я пôславъ по больше лѣкарствъ. Вôдъ нихъ я чувъ ся що день здоровшимъ, и нынѣ можу отворено сказати, що єемь цѣлковито здоровъ. Прошу пріймѣть слова сердечной подяки за уратоване мого здоровля.

Зъ глубокимъ поважанемъ,

КСАВЕРЪ ЗАРУБА,
Lyva, Tex.

ВЫЛѢЧЕНА НА ЗАСТАРѢЛУ ЖОЛУДКОВУ СЛАБÔСТЬ И БÔЛЬ НЕРОКЪ.

МАРІЯ БЕЛИНА,
R. F. D. N. 3,
Clarkson, Neb.

Высокоповажаный пане докторъ!

Черезъ 12 лѣтъ я терпѣла на бôль головы, бѣли уплавы, корчѣ въ жалудку, цѣлковите ослаблене и т. д. Я шукала помочи и ратунку у всѣлякихъ лѣкарôвъ, але всьо було даремне. Навѣть операція яку переведено на менѣ въ однôй зъ клиникъ, однакъ нѣчого недало менѣ ульги и вже приходилось менѣ розстатись зъ симъ свѣтомъ въ такъ молодôмъ вѣцѣ. Въ кôнци впала менѣ щаслива гадка написати листъ до пана Проф. Коллинса и Вы зволили прислати менѣ лѣкарства, котрыми зачаламъ ся лѣчити и на моє превелике диво, по пару тыжняхъ почуламъ цѣлкомъ здоровою якъ нѣколи перше. Нехай Богъ мае Васъ въ своѣй опѣцѣ за уратоване мене вôдъ смерти.

Зъ горячимъ чувствомъ вдячности остаю,

КЛЕМЕНТИНА ПАВРОЦКА,
Desloge, Mo.

Сли терпите на ниже поданѝ хоробы, то незволѣкайте, але смѣло и отверто зголосѣть ся до Д-ра Е. С. КОЛЛИНСА М. І., бо для него нема такой хоробы, котрой бы єго вѣдомости, практики и лѣкарства невылѣчили.

Вôнъ лѣчить всякѝ хоробы, а именно: Хроничнѝ и застарѣлѝ хоробы: легкихъ, грудей, жалудка, кишокъ, нерокъ, утробы, мѣхура якъ и всѣ хоробы дольной оболоны, бôль горла, носа, головы, нервовость, битє и бôль серця, катаръ, застудженє, дихавицю, капель, плютє кровю, горячку, короткій вôддыхъ, нестравность, невралґію, ревматизмъ, бôль костей, кольку и бôль въ крижахъ и хребтѣ, золоту жилу, геморонды, лякся, нечисту або затруту кровь, опухлѝ ноги и опухлость тѣла, водну пухлину, жовтячку, епілепсію, імпотенцію, полюцію, шумъ и теченє зъ ухъ, глухоту и всѣ слабости очей, выпадане волосôвъ, прищѣ, свербленє тѣла, лишаѣ, кросты и раны. Всѣ жѣночи слабости внутрѣшнѝ и поверхнѝ, нереґулярнѝ мѣсячнѝ періоды, бѣлѝ уплавы, опаднене матицѣ и т. д. Листы треба адресувати:

DR. E. C. COLLINS M. I.,
140 W. 34th Street, NEW YORK, N. Y.

Уставъ вôтворепій: Вôдъ 10. рано до 5. год. вечеръ; въ вôвторокъ и пятницю до 8 год. вечеръ; въ недѣлю вôдъ 10 до 1 год. по полудни.